Контрольный экземпляр

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Советен Министрий Советен орган

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

[illegible] (4393). | ПІОАТТА, 31 июль 1971 шо. | Мах 2 кап. | Газет арадуьйлу 1923 шера дени

СИХДЕ КХАШКАРА БАЛХАШ

Комбайнер Гетагажев Хьажбикар

[illegible] района «[illegible]» совхоза [illegible] бен дош ба алахоза къахьегамхой. Шерра социалистически яхь ьржай механизаторашта юкъе.

Яхье хьалхара моттиг дІа ца лацаш къахьегаш ю ерриг [illegible] комбайнер Гетагажев Хьажбикар. [illegible] тоьлаш дахьар цо Хьажбикаре лелаю комбайн еха а хьийбола новичьарло йолаш сеца цуьнга хиналаш хІаиталла.

ХІара совхоза къахьегамхошта хьалхалла хатточа доьхарш беккхехаметІа дор да, ялат чуялара балхаш сихем дикан чакхдаьхьар. Уьхазарча балхашка хьежича пІанзехьа а ала мегарда, ялат кашташ чуйина даргдолга.

Духхьал коммунист Гетагажев Хьажбикар 250 гектар тІера ялат чуйина вахьнав.

180—200 процент тІехкхочашъю цо дийнахьара норма. Дикка толамаш дахарах масеехьаза гранаташ ахчан премеш тоьйлай сецйо долча комбайнера. Оьмал дика хиларах, бахха толаш хиларах шийца болу беча новкъосташа лоарх1 Гетагажев.

СУРТА ТІА: комбайнер Гетагажев Хьажбикар.

Д. [illegible] сурт.

Дукха комсомольцаши кетирхойн ба Грозненски шурий совхозе кхаш лелалеча бригадашка къахьегаш. Царех дуьйххачар товаача механизаторех тІехьа ца беса гІирташ къахьег. Къонача механизаторашта юкъе белгалбаьлла дика къахьегаш ба комсомольцаш Юсупов Фахрудин, Асхабов Амин.

«Комбайн кхай тІара — шух лаьттагІа» яхача девизагІа къахьегаш бола совхоза кхаш лелаДоршаш шоьлагІа ювча культураш те лаьтта охаш ба. Денна цІахь норма кхоачаш ца еш шоай агрегаташ юхасоцаш цар.

СУРТА ТІА: къона механизаторшаш (аьрдехьара аьттехьа) Юсупов Фахрудин, Асхабов Амин шоаш лаьтта охача.

С. ХАКИЕВА сурт.

ДОШ КХОАЧАШДАЬД

«Червленский» колхоза жа лелалараша кердача пятилетки хьалхарча шера тІейца социалистически деккхараш толамца кхоачашдаьд. 24680 Іаьхар тІаккиййттаб уьхаза хІаиале. ХІара 100 жийна тІехьа 113 Іаьхарг кхоьбьб. ТІайчача социалистически декхарех 110 Іаьхарг кхеба бахаш бар уж хІара 100 жийна тІехьа. Дика хьоккамаш да дуккагІа йолча жа лелалоий бригадашка. Эггара хьалхара моттиг яьккхар коммуниста Исаев Хьасанбика кулгалдеча бригада членаша. 725 жийна тІехьа 1120 уьнахцІена Іаьхарг хьоастабар цу бригадс. [illegible] хІара 100 жийна тІехьа 152 Іаьхарг кхоьбь хул. Колхоза дикка ца Іеш ерригача района дикагІа болх хьоькхаш ба из. Иштта дика толамаш даьхад коммуниста Закаев Эмлен дуккхача хана лена бола беш хьовгІача Ярыков Майкел кулгалдеча бригадаша. ХІара 100 жийна тІехьа 127 Іаьхарг кхоьбьб Закаева, хІанта Ярыкова бригадо—124 Іаьхарг. Района жайуьшта юкъе хьалхара моттиг яьккха Исаев Хьасанбик района сийлен Доски тІа ваьккхав.

Иштта толамца болх-барах пачхьалкхенга тха дохкара социалистически декхар кхоачашдир колхозо. 2771 центнер-тха декхар колхозо пачхьалкхенга. ПланагІа доккха дезачул 18 процент дукхагІа да из. ТІейца хинача декхарел 280 центнер дукхагІа да декха тха.

Е. ФАРНИЕВА.

ЯЛАТ—ДАЬХЕННА

29 июле пачхьалкхенга (хьажкІаши дуттеи доцаш) ялат дохкара шера план кхоачашьяр бола СВОДКА (тоннашца).

Районаш	План задание хьежжа	Кхоачашьяр	Кхоачашьяр процентаца лаьрхІача
Ачхой-Мартана	3900	3037	77,8
Грозненски	14000	14708	105,1
Гудермесски	7500	7279	97,1
МалгІобина	7800	5657	72,5
Надтеречни	14600	18500	126,7
Наьсарен	9800	5769	58,8
Наурски	8500	9589	112,8
Нажай-Юрта	300	440	146,8
Сунженски	15600	12771	81,8
Урус-Мартана	5700	3870	67,9
Шаьла	7700	7961	103,4
Шелковской	4600	4797	104,3
Республикина гІолла	100000	94378	94,3

ПЛАНАЛ СОВГІА

КПСС XXIV-ча съезда решенеш кхочаш а еш пачхьалкхенга (хьажкІаши дуттеи доцаш) ялат дохкара план толамца кхоачашъяьй Шаьла района кхаш лелалераша. План 7700 йолча Даьхенна дІаденнад 7960 тонн ялат.

Из толам баьккхаб укх шера района юртбоахама къахьегамхоша къаьстта лайха хьуанъад кхебар бахьан долаш. Юккъера лаьрхІача хІара гектара тІара районе гІолла 30 центнер [illegible] чуяц механизаторашта.

ХІанз дІахо а пачхьалкхенга планал совгІа ялат дохкаш ба района къахьегамхой.

КАИРСКИ ТЕЛЕВИДЕНЕ ГІОЛЛА Б. Н. ПОНОМАРЕВА ДАЬ КЪАМАЬЛ

КАИР, 29 июль (ТАСС). Каирски телевидене гІолла къамаьл даь АСС ЕррагІьюкъарча къамаш конгресса балха юкъен июльски революце 19 шу дизар дездечеи даькъа лаца ОАР-е еача КПСС делегаци керте латтача КПСС ЦК секретара Б. Н. Пономарева.

Советски Союзо, аьлар Б. Н. Пономарева, массе оагІорахьара кьалпоац кортамукъа аьнна пачхьалкхенаш. Советско - египетски гІулакхаш дегІахара даькъе керда доархІаме этап а хиина дІаэттар, белгалдаьккхар КПСС делегацена керте латтачо, оцай хьаккъий овлангарча дьашташа ма яхара дола, политически, экономически, оборонни, кхыча новкъошка цхьанэ лелацу гІулакхаш дІахо шердараш кІоаргдараш лорд хьахулийташ дола» СССР-ан ОАР-ан юкъерча доттагІален цхьана леладеча гІулакхийн хьакъехьа даь Договор.

Балхаш сихденнад

ХІана ялат чуяхара дика этта ха зехьа йоа ца еш тІатеІІа ялат чуяцаш ба тха совхоза къахьегамхой. Кхоачаш ши кІира далалехьа цІена а дика а мукх чуйина баьлар уж. Ворхl бІаь гектара тІа бар из боахаме. Юккъера лаьрхІача планал совгІа хІара гектара тІара 3—4 центнер мукх баьлар. ХІанз кІа хьоккаш боахк механизатораш. Мел йола техника [illegible] дехш лоацача хана дерриге кІа чуяцара. Хьанар кхо ца деш къахьег комбайнераша, шофераша, кхычар. Шерра яьржача социалистически яхьо къахьегамхой балха васарле лаккхьо. 575 гектара тІа дІадийна да гурал[illegible] [illegible] моттигашка [illegible] гектара тІара [illegible] чуйна кІа 30 совгІа центнер хул.

Мукх кІаа хьекха [illegible] хІанна чах аргІаш дош латт. [illegible] бригада а отделене [illegible] а [illegible] 1500 гектара тІера [illegible] хІаиале.

Ялатан [illegible] оалаш латт трактористаша.

Иштта сихла леладиш тха совхоза кхашкара балхаш.

Ю. КАРНАЕВ,

Урус-Мартана района «Красноармейский» совхоза парторгани секретарь.

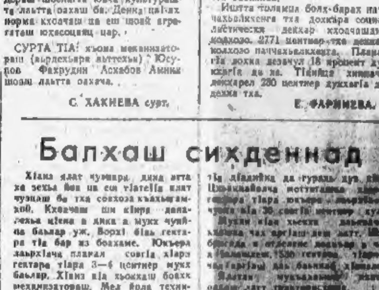

ЗАПОРОЖСКИ ОБЛАСТЬ. Къайбаседа - Рогачиски оросительни система хьалхехьа эксплуатаце дІаденнад магистральни оросительни каналаш. Днепровски дико, системерча вІтара хьалхарча насосни станце новкъосташа, хІанз ВасильевскІ района «Бал-[illegible] совхоза кхашкара лаар гектар лоацаш тахкаш.

«Запорожьеводстрой» треста коллективо доиш деннад система хьалхара аргІа хьалаш хьалха эксплуатаце дІаяла а 18000 гектара тІа хий дахийта а.

СУРТА ТІА: магистральни каналагахьара вахтуш.

А. КРАСОВСКЕ сурт.

ТАСС фотохроника.

БАРХІАЗЛАГІА ХЕРЖАЧА РСФСР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ХЬАЛХАРА СЕССИ

Партенеи халкъаи хьалхарча боккха бехктонкхам кІоаргга кхета а беш, вай мехка коммунизм хьалъера юкъарча гІулакха юкъе диззаа даькъа лаца чІоагІа безам а болаш 28 июле Москве дІайолаелнача бархІазлагІа хержача РСФСР Лаккхехьарча Совета хьалхарча сесса гулбелар депутаташ.

Йоккха Кремлевски Дворец гІурийна 10 сахьат даьнца ха.

Ура а гІайтта чІоагІа детташ тІоараш а долаш тІанийиар депутаташа правительствени ложана гучабаьнна новкъостий Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, М. С. Соломенцев. Цигача ба СССР-ен РСФСР-ен Лаккхехьарча Советий Президиумий членаш, Российски Федераце правительства членаш.

Сесси хьайийлар хьалагІа болча депутатех цхьане —СССР художествай Академе президент скульптора Н. В. Томске.

Старейшинай Совето тІадилларгІа депутата С. С. Наровчатова предложени елар Российски Федераце Лаккхехьарча Совета председателалла М. Д. Миллионщикова — тІехваьнна воккха советски Іилмахо, академик, СССР Іилмай Академе вице-президент харжа аьнна. Из предложени массеша раьза а волаш тІанийцар сесса.

Заседане дІахо [illegible] М. Д. Миллионщикова председателал а деш.

Иштта хаьржар РСФСР Лаккхехьарча Совета председатела воркІ заместитель — депутат Г. И. Беляков (къахьегамхой депутатий Приморский краевой Совета исполкома председатель), Б. М. Воробьева (Кировски завода токарь, Ленинград), М. Г. Воронов (КПСС Челябински обкома хьалхара секретарь), Р. С. Гарифуллина («Теплоконтроль» яхача казански завода прибораш нийсъяр), М. С. Каримов (Башкирски писатель, Российски Федераце писателий Союза правлене секретарь), В. П. Дьячкова (Воронежски областа Борисоглебски № 5 йолча юкъерча школа хьехархо), С. С. Минаев (Пачхьалкхен Цхьоьлагіча подшипникови завода слесарий бригадир, г. Москва), Е. Ф. Ивакин (Волгоградски области Дубовской района «Олешевский» колхоза председатель).

Сесси регламенти дош новкъостий чІоагІъю. Сессега дуъцийта оттаду укх тайпара дешаш:

1. РСФСР Лаккхехьарча Совета мандатни комисси харжар.

2. КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашьяра даькъерча Российски Советски Федеративни Социалистически Республика къахьегамхой депутатий Советий декхарий хьакъехьа.

3. «РСФСР къахьегамхой депутатий районни Советаш хьакъехьарча», «РСФСР къахьегамхой депутатий городской Советаш районни Совета хьакъехьарча» РСФСР законий проектий хьакъехьа.

4. [illegible] РСФСР Закона проекта, хьакъехьа.

5. РСФСР Лаккхехьарча Совета [illegible] комиссеш вІашагІйохк[illegible].

6. РСФСР Лаккхехьарча Совета Президиума Указаш чІоагІдар.

7. РСФСР Лаккхехьарча Совета Президиум харжар.

8. РСФСР правительство — РСФСР Министрий Совет вІашагІйоллар. Депутаташа массеша раьза а волаш 21 сагах латта РСФСР Лаккхехьарча Совета мандатни комисси харж. Комиссе председателалла хержай депутат И. П. Трунов.

Цул тІехьагІа Іоаш РСФСР Лаккхехьарча Совета председателе вІерагІа дІачуенна, РСФСР Конституцега хьежжа а РСФСР Лаккхехьара Совет хьажийта республика правительство вІашагІйоллараш дола дош оттадаь хиларца дувзаденна а Российски Федераце Министрий Совето шийн декхараш кхоачашденнарг лоархІаши шийн полномочеш РСФСР Лаккхехьарча Совета хьалхашка тІера дІайоалаш хилараш йола Российски Федераце Министрий Совета заявлени.

Къамаьла де дош лу чІоагІа, дІахьдаь тІоараш а детташ тІайийача КПСС ЦК Генеральни секретара депутата Л. И. Брежнева.

Депутата Л. И. БРЕЖНЕВА къамаьл

Новкъостий депутаташ! Хоаш ма дарра, вІс шера Российски Федераце Министрий Совета председателалла болх баьб новкъоста Воронов Геннадий Иванович. ХІанз из СССР Лаккхехьарча Совете Президиума УказагІа СССР халкъа тІахьожама Комитета председателалла хьожаваьв.

Цунца дувзаденна шо хьажийта дІачулу аз партийни группан старейшинай Советон къоабилъяь Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета предложене —Российски Федераце Министрий Совета председателалла новкъост Соломенцев Михаил Сергеевич хьожаво а РСФСР правительстве состава хьакъехьара предложени РСФСР Лаккхехьарча Совето дІачулуга цунна тІадилла а. (ЧІоагІа тІоараш тох).

Мукъаь сона новкъостах Соломенцев Михаил Сергеевичах йолча дааней хьакъехьа шуга хоам ба. Михаил Сергеевич 1913 шера Липецки областе ваь, ерcа, Ленинградски политехнически институт йистеяьккхай, лаккхера образовани йолаш, инженер ва. Производстве мастералле, цеха начальникалла, ЦК парторгалле, завода директоралла болх беш хиннав. Цул тІехьагІа КПСС Челябински обкома секретарь, Челябински совнархоза председатель хиннав. Совнархоз дІадаьккхачул тІехьагІа партийни балха тІа юха тІеваьхийтав: парте Карагандински обкома хьалхара секретарь, Казахстана КП ЦК шоллагІа секретарь, парта Ростовски областной комитета хьалхара секретарь хиннав, цу балха тІера хержав КПСС ЦК секретаралла. ХІанз из бола беш ва. (ТІоараш тох).

* * *

Депутаташа массаа раьза а волаш тІанн РСФСР Министрий Совета гІулакхаш къоабилдеш бола сопаш. Цу сопамагІа РСФСР Министрий Совета председателалла хьожаваьв М. С. Соломенцев. Цунца тІадиллад РСФСР правительстваа составах йола предложени РСФСР Лаккхехьарча Совета дІачулуга.

РСФСР Министрий Совета тІа доклад дІахо РСФСР Лаккхехьарча Совета Российски Федераце правительство вІашагІйоллалца йолча [illegible] декхараш дІахо кхоачашдеита.

Ден повестка тІарча шоллагІча дешага хьажа йолалу сесси. «КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъяра даькъера Российски Советски Федеративни Социалистически Республика къахьегамхой депутатий Советий декхарий хьакъехьа» доклад йир РСФСР Лаккхехьарча Совета Президиума председатела депутата М. А. Яснова. Цо белгалдаьккхар, Российски Федераце Лаккхехьарча Совета дІаязара сесси советски мехка политически къахьегамех хьинар чІоагІа айденнача, КПСС XXIV съезда исторически решенеш кхоачашъе чІоагІа безам болча [illegible] гулъенна хилар.

КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежневача парте Центральни Комитета Отчетни доклада [illegible] кІоарга анализ [illegible] вай мехка коммунизм хьалъера [illegible] [illegible] процесс дегІаахара [illegible] проблемашта, массе оагІо[illegible] къахьегам XXIII съезд хи[illegible] тІехьагІа парте Іоаль опыт.

КПСС XXIV съезда [illegible] белгалдаьд коммунизма [illegible] технически база [illegible], мехка экономически оборо[illegible] из ма мотта чІоагІбара, къахьегамхой [illegible] толлара [illegible] бераьба парте дерригІа [illegible] боахк никъ.

Парте съездо хьалхашка [illegible] декхараш [illegible] даькъа лахоч къахьегамхой депутатий Советашка, йоазор дІахо докладчика.

Шоай боккънеш [illegible] де а эшаш, Советашка, [illegible] XXIV съезда резолюце тІа [illegible] ма декхара, кхы а [illegible] чаккхаьа эза шоай функцеш, чІоагІа аланан [illegible] экономически культурни дегІаахара, халкъа [illegible] хьаа айлара, [illegible] бахарча наха социальни а бытовой гІулакхаш дера, социалистически законность, [illegible] общественни [illegible] деша.

М. А. Яснова белгалдаьккхар, [illegible] пятилетке дергдолча балхашта парте оттаь программа толаме кхоачашъяра хьалхара боккха бехктонкхам Российски Федераце къахьегамхошта тІабожан хилар.

ХІанз Российски Федераце лу СССР-е доккхача мехкдаттех 80 процент совгІа, ахь дакъах ши даькъа хІана дац аьнна электроэнерги, ахкел совгІа кІор, болат, нефт, дулх, шура. Дуккхача хьале Российски Федераце боахама толамех тийша да советски экономика дегІайоагІилга, производство эффективнеагІа хулга, халкъа вахаро ялл толлуга.

БархІлагІча пятилетке халкъа боахама доаккъоа дегІаахара, бехаха налха материальни культурни ваахара боарам лаккхбара дакъе доала республикаш толамаш белгал а даьха, [illegible] хьахийладир, укх шера хьаккхарча ах шера итогаш — керда пятилетка дика дІайолаялара долалашца тешал хилар. Москвачийи ленинградцийи почингІа РСФСР ерригача областашка, крайшка, автономни республикашка шерра социалистически яхь яьржай пятилетка хьалхарча шера заданеш ханал хьалха кхоачашьяр духьа.

Кердача пхе шера пларагІа йола парте XXIV съезда Директиваш — из дІахо чакхдаха дезача гІулакхий дерригача халкъа юкъара программа я. Из кхоачашъеча дика вІашгІехьаьнна творчески инициатива йолаши шозтш хилар хьалхокха дена къахьегамхой депутатий Советашка, цар исполнительни органашка, Российски Федераце берригача къахьегамхошка.

Мелагча пятилетки шерашка Российски Федераце къамаш доход дукха совгІа-яшашагІа йоацин 40 процент дукхагІа хилийта лаьрхІад. Промышленни производство [illegible] шера 44—47 процент дукхагІа хургья. Вахача наха промышленни продовольственни товараш ду производстваш сихагІа дегІаядувла лаьрхІад, хІаьта уж цкъам ахазаш хІана хецаш аьнна дуккагІа аракхегрга.

Советашка, йоахар дІахо РСФСР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель, шерра майда эза боа предприятией гІулакхашта координаци ярая тІахьожам доаттабара шоашта енача боккънех, боах беш йолча оборудованех пайда дикагІа эцилга, сменнасте коэффициент лаккхьиза, хаддаза болд бергболе график юкъабоалаелга вІашгІехьаьнна деза.

Съезда Директиваша дахжа кІелагІча пятилетке юрта боахама ерриге продукци хьаяра шера юкъера боарам республике 21 процент лаккхбала безаш ба. Промышленни ларда тІа дІахо дукхагІа йоахаргья юрта боахама продукташ.

Кхелагча пятилетке РСФСР-е хьалде лаьрхІад 315 миллион квадратни метр чуІе моттиг йола цІенош. Цун маІах да, дукха совгІа-эшашагІа боешш Российски Федераце бахача нахах дыьаьгІча даькъага кху а дикха кийчьаь кердa квартираш кхоачаргхилар а шоай чуІеча моттигий хьалаш тоадергахилар.

Кердача пхе шера беррига кагирхой массане юкъерча юкъерча образованега боахилга чакхдаккха деза.

Укх шера юкъ бетта деша паччьа пенсеш мийде волла барзІ миллион гаргга сагіа лаккхагІча боарамера пенсеш мийде волаенваь.

Парте XXIV съездо чІоагІа уьла гІаьдийтай социалистическа законность, пачхьалкхан дисциплина, правопорядок дІахо чІоагІйара. Советашта [illegible] белхаш да укхаза ле.

Советий организаторски балха боарам дІахо лаккхбаза, демократически принципаш лоарагІа не йоалаш кхоачашъянаэ, цар балхе стили методаши эргейоалаш тоаяра ерг цу хиларех шо дуццаш докладчика белгалдаьккхар. Российски Федераце Советашка хІанз 1 миллион совгІа депутат хилар.

Депутатий авторитет, харжархошти хьалхашкара цар бехктонкхам лаккхбар духьа нерто XXIV съездо гІойленагІа лаьрхІад массе тайпарча Советий депутатий статус, цар полномочеши боккъонаш [illegible] балхаш тІарча наьха депутаташкарча гІулакхашкара декхараш законодательни [illegible] белгалдоаккха. Депутатий боккъонаш хьакъехьарча положене къоастам болаш йола регламентаци юкъейоалаяро шерра йолашаш [illegible] деза [illegible] дІахо тоабара.

Советий болх лерттІа дІаІорбаш, цегахьа сакха дукхахча наха хьалловцаш хиларах цар кег гІортолга иш ца хуле, Российски Федераце бола беш я 16 миллион совгІа сагі чуловцаш йола ах миллион совгІа общественни самодеятельни организаци.

Шийн къамаьл чакхдоаллаш М. Я. Яснова аьлар:

ХьатІадоагІача шера советска наха белгалйоаккхаргья тІехьаьнна йоккха событе — Советски Социалистически Республикий Союза 50 шу дизар. Вай социалистически мехка дерригача историе, Советски Іаьдал латтача юкъагІарча ерригача оьшто харцде йиш йоацаш хьахьокк халкъа Іаьдала эггара демократическагІа йола органаш хиларах тарра Советаш вахара низ болаш хилар.

Советски Союза векалашта доача халкъий юкъарча мугІарера Российски Федераце къахьегамхой кхы а айхагІа кхоталургба хьамсарча Коммунистически партина, цун ленински Центральни Комитета гонахьа, шоай дерригаш низаш тІадохийтаргха Советски Союза Коммунистически парте исторически XXIV съезда решенеш кхоачашъяра, шоашкара доаггІеш дола дакъа лоацарга вай мехка коммунизм хьалъера гІулакхе юкъе.

Цул тІехьагІа докладах лаьца прениш йолаелар. (ТАСС).

* * *

ХІАРА САГА ДУХЬА

ХьалхагІа хоам баь хинача тайпара, 28 июле прениш йолаелар новкъост М. А. Яснова доклада лаьца.

КПСС МГК секретара депутата Л. И. Грекова аьлар, вай партеи правительстваи хададаза боахо ю столица, из дегІайоалареи тоаяреи. Из йоахо еш хилар дІеыхха а хьахьеккхар Москва дегІайоалайра генеральни плана хьакъехьа КПСС Центральни Комитето СССР Министрий Советой баьча сопамо.

Парте Челябински обкома хьалхарча секретара депутата М. Г. Воронов решенеш йоах, КПСС XXIV съезда исторически решенеша керда, бехктонкхаме декхараш оттаду Советашта хьалхашка. Городийи районнийи боахам комплексно дегІаякхувлара планаш кийчъеш а областера дукха городской районнашта Советаш. Цу планаш тІа хьахьокх производства объем йоккхаярца, къахьегамхой вахари быта тоаярца юкъзаенна йола юкъмоттигера, вахара йоархІане проблемаш.

Моттигерча Советий боккъонаши декхараши шердаро дикка лаккхбаьб халкъа боахама дерригача доагІоларча гІулакхашта хьалхара цар бехктонкхам, хьахайкадир Башкирски АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатела депутата Ф. В. Султанова. Овлангара дена хуьйцаэннай цар балха методаши чулоацами, пачхьалкхен Іаьдала органаши шоалараш тарра аленнай моттигерча Советий авторитет.

Советий балха перспективаши планировани ира дешаш ма дарра дІахьедир депутата И. А. [illegible] — къахьегамхой депутатий Ленинград[illegible]

(Йистедоалар 3-ча оагІо тІа).

ПАРТИЙНИ ВАХАР

БЕХКТОКХАМ ЛАКХБУ

Партийни организаци яц, иза долал цуо хIара біуьочуьк моральни гIуллакхах тийша да. Из доцчу кеп колхоза партийни комитето, коммунистан устийн дIадоьрахаш дизза кхочашдергвахча уйланна кхетабе, парте хIора хIокхаш къовсам-къовсам болх бе гIерт иза.

Коммунистийн дийна хьалхам йоттаргбоьла гIуллакх де гIерт партком, хьалхе царга хилийтаран нохчоштан ду.

Мишта віаштIехьдаккха гIерт тхо иза гIуллакх? Эггара хьалха доьгIар лиэза хьыдехарна, коммунистан отчетийн партийна зедазаншка, юкъарчо собранешкан даховой парторганизацей собранешкан ладуьгIарна, хьалхагIа тIаьйца решенеш мишта кхочашъю коммунистаншка дIахайтарца, кхийолча формашца. Болх цу тайпара віаштIехьбаккхаро йиш хиллийтий цIн зеза колхозан производства хьалхалаттарац коллективе хьалхехье. Партийни организацо доккхал ду царех, царех ког гIортолга ю, цар опыт йоаржаю. Тхоаш сей доьзаш лоархI оаха республике эггара хьалха латтача доьржаех цаI, дIахьахача шера хIара кхоабача Iаттагара 4835 килограмм шура якхха нов. М. А. Рыбалко тхоай шурий-товарни ферме болх бош хиларах. Из, хоаш хиларра, вай республике дикагIа бола хьокхам ба. Укх шера хIара кхоабача Iаттагара 5000 килограмм шура эцкха ялиб доц дийнадем йо, хIаьта цу дехарах из дика а лоархIаю. Хьалхарча ах шера хIара кхоабача Iаттагара 2620 килограмм шура яьккхай цо. Иштта дика къахьеташ-хиларах укх шера Ленина орден еннай Марна Александровнайна.

Хьалха латтарий опыт йоаржаю кинийовзоцеш багах ерелагандара. Цу дешо йоккха йотт ир дIалоем многотиражни газета тIа, кенгалета тIа, чIоагIа уйла тIайохийт цу гIулакха тха агитаторашa, политинформаторашa, «Знание» яхача общества юкъедахараш организаце членашa.

Партийни организаци хетаьйа кийчьалар дьшш дергдолча болашта. Отта а ш чIоагIIйор организационни политико - кхетаме балха план, къаьстта белгалдир кьаьт фу дергдв. Общественни кьисаме информацие бюро віашагIъаллиц колхоза парткоме социалистически яхь мишта лел дикагIа дIайовзийтара. Бюро цоанаша хIара денна беседаш ура цакхьаша колхозхошка хоам бу цаташ чуэзарч доккхараш кийчдеш социалистически яхь мишта лел, колхое, районе, махое, доаккх дехье хулча лоархIаметIарча событех.

Ялат дукхагIа даккхар — лаьтта лелабара дакъе ккьмоттигера проблема. Из пIенхаштарa доккар кхоачашлара берргa колхозной оарцагIбаха а цу деькъера коммунистий лоархIам лаккбе а гIерт тхо.

Эггарб лоархIашагIа болча учестаншка балх бу коммунисташ — комбайнераша, шофераша, трактористаша. Дика хIамаш дукха дуъш хий я комбайнерех Ш. Д. Халухаевах, В. Н. Костриквах, В. М. Журавлевах, шоферех Х. Х. Мерисевах, А. Делиевах, вежарех ЧасмгоагIарна, П. И. Золотаревах, хьинаре къахьегарца кхоачаре дика гIулакхаш гойтача кхычарех.

Новкъостий А. И. Дорохов И. Г. Евдошенков верте латтача механизированни звенодца 30 центнерал совгIа йлат доакх хIара гектара тIара. Цхьацадолча кхаьцка хIара гектара тIара 45 а ахы дукхагIа а центнер ялат доад. Мукх хIара гектара тIара 35 центнер баьннаб колхозе, віаьта кIа хьалхаагIе а хьача хоархIаметIа, 30—32 центнер харгдIаьц да хIара гектара тIара. Юкъера хьувкIаш плаагIа 23 а хенхаретIа 26 а центнер хила бедаш бар. БелгалдоаккхаргIа яч, деррига кхатош чуэзаря балхаш комплексаш хей хилар, мишта аьлча гIехьа-гIехьа ду клаташ чуз..., хьагулдара, вематохара ..., лаьтташ ахара, пожниковой культураш дIаера балхаш.

Цу дерригача хIамаша йиш хьлийтаб пачхьалкхенга ялат доахара хьам 20 июле кхоачашъе. ХIама а дIахо доъшаш да ялат.

Хьайбаш лелададелга — тха боахама керттера лостам. Тха боахам хIанз денз дIа лаьрхIа фуаш, шура, дулх доахаш курга. ХIаьта доакъар Iалашдарах тийша да хьайбай продукташ дукхагIа йоахилга.

ИйслагIча пятилетке оаха лаьрхIад хьайбай продукташ дукхагIа яхеи кийчъаи. 1970 шерашка кийчдича дулх 29 процент, шура — 33 процент дукхагIа якха, фуаш 278 процент дукхагIа гулде лаьрхIад 1975 шера. Иштта лаьрхIад продукци якхкара дIабода мах лоабе, производства доакъой рентабельность лакхъе.

Укх шерре а 640 тонн дукхагIа якха сэаш я шура, хIара Iаттагара йоаккха шура 3000 килограммага дIаккхочаце а 1970 шерарчуя 165 килограмм дукхагIа якха. Ах шера шура йоахара план 102 процент кхочашдьай. ПланагIа ах шера 1800 эзар фуъ доакха дезача пачхьалкхенга деккад 2087 эзар фуъ, дулх 1120 центнер доакха дезача деккад 1198 центнер.

КПСС XXIV съезда Директиваша аьнначча тайпара хьайбай боахам чIоагIа легIабоалабеза барг ца хилар теркал а дец, хердача пятилеткагIа организационно - технически план оттавьй колхозе доакъарий бина тоалра. Из колхоза шеррача активо лакъа а лоацаш йийнай, партийни собране чIоагIьнай.

Унхаза белгалдаккха деза, тIехьарча шерашка тха боахама хьажкIаш кIсамга хиина хилар. Из гIулакх хIанз лертIадаькхад оаца, укх шера 4-зза дукхагIа йийнай из мальхе культура. Силоса лаьрхIа хьажкIаш тиьургаш а зеш йийнай. 50 гектаро тIа мара юш па хинна доакъаза свекла, кхокхаш, морковкаш 180 гектара тIа йийнай.

20 июле тIаккхоачаш 1300 тонна солох лаьттах аллар, ерIIаш хьвдар 560 гарга тонн хьаха 700 тонн чахи, пул совгIа 70 тонна кепатехад, 130 тонн бьца кьоар кийчдьад. Цу тайпара, доакъараш кийчдара технологени юкъе тхоай ма хулла пайда дукхагIа эца гIерт тхо. Iилмана нарагIдаьцарехи хьалха латтача опытаи.

Ер кхоалагIа шу да опыт йолаш, шей гIулакхах дика кхеташ вола коммунист М. М. Верещагин верте латта бригада духхьа доакъар кийчдар балхаш дец хьайоагIа. 40 саг ва бригадаца — керттерча дакъе шоей бэлх дика боахак, опыт йолаш вола механизатораш М. Верещагин ше дика кулгалхо хиина ва Iеш, хьинаре агитатор а ва.

Доакъар кийчдара хьадха латта еркемаш юкъеккхара котах Iаи тIехь доаккхийна телача доакъара рационацара дегIах латка йола кротени доакъарий единицаца лоархIаш 100—120 граммага дIакхочаргья, боарамга дIаккхочаергья хьайбашта эша паротин.

1970 шера колхоза правлене баьча балха хьакъехьарча отчетага ладувгIаш партийни организаце предложени елар оррига тракторно - кхашлеладуи бакъа даараш кхедук бригадаш къахьегамах мараа йоацаш аккорднопремиальни мах Iела оттае, аьнна. ХIана колхозе кхаш лелаераш къахьетаках тела мах, хьайбай боахаме а сакиз хьалхьккхача продукцега хьежна ба. Цу гIулакхо къахьетамхой балхаш безам чIоагIа айдаьб.

Производственни гIулакхах бола специалистий бехктокхам лакхбара массехк организационни мероприяти чакхъяьккхай колхоза парткомо правленеца цхьана. Совца гIулакхех специалисташ мукъабаьхаб, производственни декхараш кхоачашдеча доал дукхагIа бе деллад царна, цу гIулакхаша цар бехктокхам лакхбаьб. Тха практике хьалха дукхагIча даьйсьеклам тoлараш мара бацар уж, хIаьта хIанз бокъоина бола производства технологаш хийнаб царех.

Колхоза коммунисташ бехктокхамеча производственни участкашка оттабаьб, тоьбенная бригадайн фермайн боахама гIулакхашта тIаьхьожам лоттабэра, колхоза къахьегамхошта юкъе беча кхетама балха боарам лакхбара дакъера цеховой парторганизацей бола. Къаьстта боккха лоархIам бу оаха тIехьйца решенеш кхоачашъяра лоттабеча тIаьхьожама.

Тха балха тIа хIанз а дукха кхоачамбоацараш, халонаш, гIелаташ, кхоачашдаза декхараш да. Оаха хIанз бизза пайда эцаш доакъараш, къаьстта йол кийчъяра йолча тхоай торонех. Цу деша чIоагIа мела ба цхьабола бехктокхамеча гIулакхаш тIера новкъостий. Лоха а ялат чуэзара темпаш а. Цхьабакъда, колхоза парткомо, ерригача партийни организаце я правлене а долла хIама ду уж кхоачамбоацараш дIадахара, халонаш эшаяра.

Ш. ЗАНГИЕВ,
Сунженски района Кирова цIерагIча колхоза парткома секретарь.

Грозненски транспорти управлене балхахоша чIоагIа ловзийташ лелаеш ба коммунистически къахьегама ударникаш слесарь Е. С. Мирзабоков, электрослесарь Ф. И. Хулан, водитель - инструктор, слесарь В. Р. Балин. Хьинаре къахьегаш дьннхад цар шоей сий. Шоей бокха цIенихха дьвзаш хилийтаца цар балха тIа.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа), слесарь Е. Мирзабоков, электрослесарь Ф. Хулан, водитель-инструктор В. Балин.

М. Пашинов сурт.

ЛаьрхIачул совгIа 25 эзар тонн...

ШIнкха да хинача тайпара хьинар ейденна хьаьвет укх шера Нохч-ГIалгIай транспортни управлене автотранспортни комбината коллективо. Мукъ дIа-юха хьакьара йорхI бетта ялах доакъа хIара хьалха кхочашдьаьй, 14 процент тIехкхочашъяьй къахьегама овсарле. Планал совгIа дIа-юха бикьеб 25 эзар тонн хьакъа йолхама мукъ. Укх шера комбината болхлоша кходаьд 23 тонн бензин.

Уж къахьегама толамаш доалача хьинаре дакъа лацад рационализатораша, цар производствана юкъейккхача предложенеша пачхьалкхенна шиъ-ах эзар сом пайда баьб.

Мукъ дIа-юна бахьарга дIабода мах лоабарах, къахьегам Iилман лерда тIа віаштIехьбаккхарах, деррига технико - экономически хьокхамаш лоабарах комбината коллективо укх шера пачхьалкхенна планал совгIа 28 эзар сом пайда баьб.

Ялат чуэзача а хьинаре дакъа лоац транспортникаша. Грозненски района боахамашкара ялат чуэзача болх беш я цу предприятера 18 автомашен.

ХIара сменагIа нормаш тIаккхоачаш а еш, хьинаре къахьегарца белгалваьна ва Октябрьски Революце орден сийна водитель Саренко Яков, «За трудовую доблесть» медаль еннa Шамсадов Адлан, Литкалов Николай, Мамкиев Iиса, Оздоев Даланбек, Дядов Юрий, кхыбараш. Социалистически яхье хьалхара моттиг лелакхой кхоалагIча колонна колдектива. 1

М. ГОЛЬДЕНБЕР.

Дийцар ...ош

Укх денош Грозненски М. ... цIера ... кул... ... ар социальни ... тоалара профсоюз ... организа... беча ... хе... республ... про... ак... ... ... тер... ... домствай, медицински учреждений кулгалхой. Социальни страховане елга тоаларах волча дешах лаьца доклад йир облсовпрофа секретара нов. Седыше.

Пренесех къамаьлаш дир Грозненски химически комбината фабкоме председатела нов. Уткина, Серноводски курорта керттерча лора нов. Сапельникова, Грознерча цхьоалагIча поликлиника керттерча лора нов. Ролина. ...кхаьча болхлой профсоюза обкома председатела нов. Баймурадова. ... ... унах... ... ... гIулакхера ... ... карагIдиннарехи де дезареха ...

С. ЧУХАРЕНКО.

ДИКАГIЙОЛА ОПЫТ—МАССАНЕНА

ТХА КЕРТТЕРА РЕЗЕРВ— КЕРДА ТЕХНИКА

КПСС XXIV съездо доаккхий бехктокхама декхараш хьалхаьа оттадаьд вай мехкарча мехкдаьттахошта. Уж толлаш кхоачашдара дIахо а общественни производства интенсификаци е еза, цул эффективность лакхъеза Iилман-технически прогресс сихъярца, производства структура товарца. Цунна духхьалла мехкдаьттадоакхош хьалхаша керттача керттерча декхарех да йолаш йолча мехкдаьтта ... бизза кайда эцар, ... керда моттигаш гучаяхар.

Мехкдаьтта доаллача МалгIобика районо республике эггара дукхагIа мехкдаьтта дахар дIахьача пятилетке. Цхьабакъда, укх тIехьарча цхьан шин шера тха районо хьадоакха мехкдаьтта кIезигдала доладеннад. ЛаьрхIа учет йича гучадаьннад укх шера доакха мехкдаьтта соашкарчуя 7—8 процент кIезигденне хилар. Цун керттера бахьан да мехкдаьтта запасаш догIаухаш ца хилаш, мехкдаьтта доалаш керда моттигаш ца хилара. Цу хьалхашка хьадоакха мехкдаьтта кIезиг ца даьлийтара а пачхьалкхенан плани тIаьйца социалистически декхараш толамца кхоачашдара а малагIа мероприятеш чакхйоах тха мехкдаьттеи газеи йоахача управлене коллективо? Мехкдаьтта доакхе юкъехухь керда техникен технологеи, скважинашта капитальни ремонт ю.

Хьадоакха мехкдаьтта лох из дальйтара, пагаш ше лохлала доладойя а, из сизха лохлургдолга гIулакх віаштIехьдаккхара пайденегIа дола кьуьхаш таккхда хIанз тха управлене мехкдаьтта декхарашта хьалхашка лаьтта керттера декхар. Мехкдаьтта зенасаш йоацача хьалашка толка а тоххаш чакхъяхв еза хIанз бодх беча скважинашкара доакха мехкдаьтта сонданкхара йола мероприятеш. Цу гIулакха боккха лоархIам болаш да мехкдаьтта даккхара технологи эргаккхар, производствана юкъе дикагIйола методаш кхахьар. Мехкдаьтта еррагача системашка ца хадда бойх байтар, мехкдаьттеи тази хийч а еш, из дIаккхухьийтача системий бола кхетама віаштIехьбаккхар.

1971 шера хьалхарча ах шера керда техникен технологии производствана юкъехьахьарах, тайп - тайпара организационно - техническе мероприятеш чакхьахарах лаьрхIа хиначул совгIа даьккхар 651 эзар тонн мехкдаьтта.

Пачхьалкхен плани тIаьйца социалистически декхарашн толамца кхоачашдара «Малгобекнефть» НГДУ коллективо керттерча дакъе чакхйоахараш укх тайпара мероприятеш е: скважинашта капитальни ремонт ю, скважиний призабойни зонйашта гидрофобни эмульсица, соляно - кислотни обработкаш ю дукхагIа мехкдаьтта хьадаккхара чIоагIашка чуухийт хий газ. Дуккьала дIабахача ах бетта 21-зза солено - кислотни обработка ер бахьаи долаш хьадоаккха мехкдаьтта 199506 тонн дукхагIа хилар, хIаьта гидрофобни эмульсешца обработке ярах тIаккийттар 43604 тонн мехкдаьтта да. ТIоавашка хийи гази чу а уьйташ мехкдаьтте цIенагIа хьакьешар бахьан долаш тIаккхийтта мехкдаьтте 25 эзар тонн совгIа да. Укх шера капитально ремонт ю 11 скважинна, из бахьан долаш хьадоаккха мехкдаьтта 23898 тонн даккхалар.

Уж санна боккха лоархIам болаш еш а кхы дукха а мероприятеш чакхъйй тха управлене. Турбашка тух, кIуь, парафин чудажар, уж мукхьар бахьан долаш чоаккхийна хул мехкдаьттен газа йоахачара балхаш, трубопроводаш, запорна арматура, технологически емкостам, нефтова турбаш кхь, уж бахьанаш ийбадахарах коммуникаций йох, гурдахьа эхарш хул. Уж дIадоаккха дукха балха хий кхьарамашта дIабахийта беза, дукха средствеш йоле еш, цу гIулакхаш къахьегама ... ... мехкдаьттен газа эхха йоа.

Мехкдаьтта хьагулдаче системы тха декхараш турбаш ... юкхьяраш къаьстта ... ... хул тIа управленеи «Малгобекнефть» НГДУ инженерно - технически болхлоша Грозненски мехкдаьтта института Iилмахошца цхьана дукха балхаш даьй уж кхоачамбоацараш дIадахара. Института еввача рекомендацех трубопроводашка оаха чуухийт хIанз триполифосфатнатри. Цар турбашка тух чудижайтац, турбаш уж мукхьнийтац. Цох доккха беркат даьннех производствана. Цул совгIа уж санна йола мероприятеш, оаха Iилмахошца цхьана чакхъяхар бахьан долаш чIоагIлу производственеи Iилманеи юкъера бувзам.

Мехкдаьтта доаккхача техническе прогресс еча йоккха моттиг дIалоац цхьан скважинерча шин тIоана цхьан хаинеи къаьсткъаьстан эксплуатаци ера методо. Дуккьал дIадахача шера тха управленерча кхаь скважинера цу методах мехкдаьтта даккхар бахьан долаш тIаккхийттар 107 эзар тонн «Iаьржа дошуэ». Укх шера цу методагIа мехкдаьтта даккха лерхI № 806 йолча скважинера, цу гIулакха «СевКавНИПИнефть» конструкцех кийчъяь ГУЭ-2 ФГ забойни установка оттаяьй цига.

ЧIоагIа йоакхо ю оаха тха рационализатораша, изобретателаша кийчъя рационализаторски предложенеш хайнаха производствана юкъехьара а. Творчески балха юкъе дукхагIа увз оаха болхлой, инженерно - технически болхлой, гIулакхера пах. ДIабахача ах бетта тха управлене кийч а ю производствана ... рационализаторски предложени иза изобретени. Цар пачхьалкхенна 380,6 эзар сом пайда баьб. Къаьстта боккха пайда баьнаб рационализаторски изобретательски болх дикагIа віаштIехьбаккхара чакхйоахача конкурсаш, дикагIволе рационализатор ... сийлен цIи ... лоаттабеча къовсамах.

ЧIоагIа хала чоалхаш ю скважинашта капитальни ... тан кIалхеи ремонт ... хаш. Къахьегам ... хаш къахьегама ... ... ера йолча ... механизмехи ... ... установках ... АПР-2, АПР-2М, АПР-... ... ... дIоагIа.

Къаьстта чоалхаш ... ... хургдоалаш укх тIехьарча ... ... управлене коллективо.

Малгобек - Вознесенски ... мехкдаьтта берраш ... ... боккха лоархIам ... гIулакх да. Керттерча дакъе хIанз доачихьа дола мехкдаьтта тIерча молешара доаккхаш да, хIаьта цига а каст-каста обводнени хул. Цу хьалашка тIерча мелашкара дукхагIа мехкдаьтта хьакъоастадара мел ... мероприятеш чакхъяха еза. Керттерча дакъе керда техникен технологи производствана юкъехьахьа еза, интенсификаци а еза хьадоаккхача мехкдаьттана.

Тух ма хилара ... ... дукха я. Хьинаре къахьегача мехкдаьттахоша уж ... а еш толамца кхоачашъяьй ялх бетта плани тIаьйца социалистически декхараш. Тайп-тайпара мероприятеш чакх а йоахаш хьадоаккха мехкдаьтта кIезиг ца далийтара дакъе доккха лакъа лоацад управлене керттерча инженера В. Я. Бородина, РИДС-3 начальника А. Х. Албогачиева, Н. А. Орехова, цхьоалагIа инженерно - диспетчерски служба начальника заместителе Я. В. Белхороева, Социалистически Къахьегама Турпала, мехкдаьтта доахача оператора А. Полоноева, РИДС-2 начальника В. П. Панфилова, кхы дукхачар а.

КПСС XXIV съезда решенеш дегаш гIоьдаьха Малгобекски мехкдаьттахой хIанз тийша ба тIаьйца социалистически декхараш толамца кхоачашдергхиларах.

М. МАРЗИЕВ,
«Малгобекнефть» НГДУ технически отдела начальник.

Цунна наха баркал оал

ХIана ее дезо воаллар Грознерча модай ШIеи хIамаш тегар Усманова ВахIида Медина я. Тахо шу да Мединас хIамаш тегарий болх бу. Йоккха опыти лакха говзали йолча цунна тега ца хоаш цхьаккха а тайпа барта зал.

Балха елачул тIехьагIа хIамаш тега Iомалда йийшаеар Медина. Йийг йолча хана деда наха баккха Iомальяр из нанас Баширова Зулас. ХIаьта Зула ше а цIа хоза хIамаш тегар яр.

Нанас бараьа тегача хана юхера хIаллашар йийг. Йолча хIама ха гIертар. Цудухьа дIачухха а ца еш баркъьана ло баккха а из тега а Iомайир цо ца. Нанас хьийта къа зохьа довзар. ХIана цара сутара йола йийг дукха ха хлалехьа наха баккха шаьрлу.

Ялх класс яьккхачул тIехьагIа дIахо деша віаштIехьдалаьдар Медин. Нанас могадь 1951 шера город Талды-Кургаерча «Красный октябрь» ателе балха яхар икйта шу даьнна Медина. ДегIа хьаьрча йола йийг дIамига кхетаи балха дIа на эшаш яла гIертбар ателье кулгалхой. Цхьабакъда. Мединайна хIамаш тега хоьхта хайча, раьза а хиина дIайцар. Кхьбарий сагпа кхаь бетта Iомалла йийзанер цуй. ШагIа йинас хьийхар пантадьиьлар. Цхьаьхка тIехдахьа хувзацу кхалмахьа баргьам тегар цо. Кхоачам цхьа бутт а балалехьа дукххача хана кеша болх беш хьабоагIача мастераштa кийсел баркъьаш тега Iомалир из.

Йоаккхача безамо цIераш йоах Мединас шийна новкъостал даьча мастерий эрсачун Кравченко Галинайи чресчун Шахмалова Галинайи. Ательне кулгалхоша балха ена ши бутт а балалехьа сага новкъостал доашаш болх бе оттаю иа. ХIаьта цунна цхьана ателье балха баьхараш шоанта йилла ха — кхо бутт чакхбаллалца Iомалуш хилар. Ялх шера Талды - Кургаерча «Красный октябрь» ателье къахьег Усманова ВахIида Мединас. Цу юкъа массехк къона болхло Iомаву цо. Цига болх беш лехкача хина дукхаза Сийлен грамоташ, ахчан совгIаташ тийларбаркалаш кхайкадир ВахIида Мединайна.

1957 шера дезе Грозненски «Индпошива» фабрике къахьегаш я мастер Усманова ВахIида Медина. Медина фу саг я, цо мишта болх бу хьахьрах бехктокхамегIа, сагтагIа дола заказаш цунга телаш хиларе. Къаьстта хьинар айдена къахьийгар цо Ленински Юбилейни шера. Цудухьа медаль елар цунна.

Еррагача фабрике а дикагIа йола хIамаш тегар хиларах тарра кхо шу хьалхагIа керда тьвэйллача Грозненски модай ШагIа болх бе хьожаю ВахIида Медина. Яхайтта саг чувоагIача бригадана кулгалдош я иа. Цул бригадерча наха тег кхалнаьха кочамаш маIача цаьха костюмаш, пальташ. Бригада бол дика віаштIехьбаккхаб Мединас. Бетта ворхI шера да цхьаьна бриг и иас а баркъа тег цо. ТIаккха иштта йолча шеай бригадиралла тIехьайнсa лап бригадерча цхьаьна а кхалсага. Цудухьа бригада коллективо хIара бетта производственни задаши толамца тIехкхоачашъю.

Дукхача шерашка хIамаш тегача хьинаре къахьегарахи дIахьача пятилеткагIа дакха толамаш дахарахи доаккха пачхьалкхен совгIат — Шеча Бай рабха орден еннай Усманова ВахIида Мединайна.

Х. АРШАТОВ.

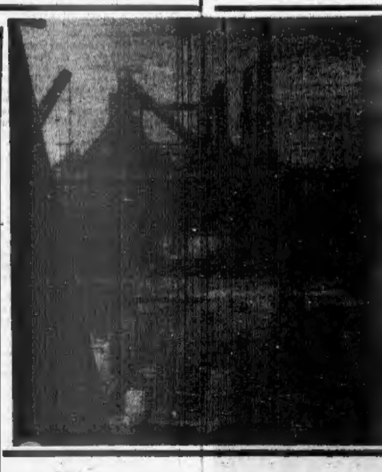

Керда наалагIа доина хьаьъера баьхаш шерра дIадоладаьа Новолипецки металлургически заводе. Мехка эггара ша боламагIа ерех цаI хургье иа. Цун ийшка чура ше 3000 кубически метр кургье.

«Липецкстрой» треста коллективе доаш дешнад 1972 шера шоалагIча керттача ... болх ба боллалийта.

СУРТА ТIА: ... ...

В. КОЖЕВНИКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Цкъа яздаьчох цIаькха а...

Массехк бутт хьалха «Ахьмада а хац, Махьмада а хац» яхна «Сердало» газета тIа делатейча фельетона тIа йийшар Наьсарерча Альте-Юртарча кашамашта йистте ягIа хи башия. ДIатIаьхьежача тешъенна кйрча я из, чура біехa я, детаза хет цу чура деагIа хий мала. ХIаьта из тоаe, эшаш еце геттара шигара дIаяккха оарцагIвоалаш саг вац, цул да малаш хоьш дац, яхаш дар фельетона тIа дийцар.

Из гIулакх талха, газето дийшача кхоачамбоацарашка хьажа декхаргйола бараш а хувцабенна дукха эргалонаш а хиинай, бакъда из башия ше хиэнача тайпара латташ я. «Цу башие чу хий коммунхийтача насосни станца вотIа шеллаш цхьаза мотора ... а тIа ... а тоIаенйа... а вале дIаьода. ТIаккха инстердаш чу хам дIачудакха йиш а йоацаш ц еррига бажия хьалха хиэ. ТIаьхха декача нарех наIарзах гIолла ... са. Саг ... я лаккача гуьна тIера чу а ухаш до ухкаэарча кашамашта юхе гIолла ... сангар». Иштта дар цу фельетона доакъоех цаI: Хьалха санна Iоухаш да из хий, сангар а кIоарслуш лаьт.

Лоацца аьлча, фельетон йолалуш вай цхьахача тайпара «ДIатIахьежача ше юкргIоза бул йиэьвьача санна хете а, иза дагалоаш а ше «сIимаос». Яхаргьий дз, кушта дIахьожаш, из тероамьай саг ма хиача, хIана а цул боккьошка воле да туча ца хьалча.

Ер кугIараш дадамхье цул де я хьача «коммунхове» телефон техоьр да, фу хиамех цох дьнна.

— О..,—аьнар сога трубка, — уххаза мел вола хьакам а хувцавеннав цу юкъа, цу хьакъехьа каттадах саг вац. ХIаьта башия-м ше йоагIа каттам я.

«Газовикаша оттавь «спектакль» яхаш ер шоалагIа йола фельетон. Цу тIа дувцар Назранерча Наьсар-Кортески улице коммунальни цIеношка баьхача наха газ хьачу ца хьалаш газовикаш хьувза шолагIа, кхоалагIа шу да цхьа спаршаш вац кхаш. «Мица воагIерга-хьогI» ... ше маста ... буьлаче гIолла ... тIерайола цхьа хош дола кIоле?» аьнна чакхьальихер из фельетон. Из «кIант» дукха тайнааале а хьаккахьар, хIаьта шоай декхар кхоачашдаь дIа а вахар. Укх шера біаьсти дар из. ХIаьта а газ турбаш чу хьачу а хийза ше дIаводаш цIилегергаш бе а ехха пинташ тIа бийдача цаьха цIаьхка гIоддаьна дегаш юха а тоIелир цу кIанто. ХIанзалца сога хьожаш ма даьгIадий шо, хIанз денз дIа ахача кIантага къежаргда шо, аьнар цо юха а вийрза. Дукха кортош лоэадир наха цу хацах ца хетаи. Юххера цу деш, маIар доча хайра иа.

Фуд аьлча, уж цIенош хиадеча хаь кухнешка форточкаш дехкадац гIишлобъераша. Уж ца хилча газ саге баш ла цу помещене чу.

Цудухье мерий кIал хьаклаволашаш цу хана, аийна ваа дотахе йиш йоацаш ВагIа аах. Юкхе ухлача кхьчача кхорах цIерга йоа йиш ца хилар хала хIама дац?

Шоай «спектакль» чакх а яьккха хIанз оаш фу ду газовикаша тхо кхаш курпалаш а еш бегIе газовикаш а. Цар хоай гIулакх дар, дукха цаьха саметта дийзадале а. Цар оаш фу ду тьожаргка-кх» нахараш коммунхоеналкъан ба. Уж ба корех форточкаш дала дезараш. Вай а хаьжаргда хIанз фу ду.

М. ЗАНГИЕВ.

БАРХІАЗЛАГІА ХЕРЖАЧА РСФСР ЛАККХЕХЬАРА СОВЕТА ХЬАЛХАРА СЕССИ

ХІАРА САГА ДУХЬА

(Чаккхе. Доладур 1-ча агІонгахь).

[illegible] областной Совета исполнительни комитета председатела хьалхарча заместителя.

Вай партин правительстван Іалма дегІадоладарш чІогІа уьйре тІаьхьийтина хилара тешал деш в. хилар депутата А. П. Капица — СССР Іилманийн Академин Дальневосточни Іилман центра президиума председатели, къаьст-къаьстина экономически районийн производительни ницкъ дІахо сихха дегІакхуьйтар. Российски Федерацин массехк Іилман центр хилара къахьегар КПСС ЦК-ин СССР Министрийн Советон ю решена.

[illegible] Іилман центре болх беш 11 институт хилараха хІаьта уьш тергарча хана йиъ кхи а [illegible].

Сийрдинарча заседани пренешкаш къамаьлаш дир депутаташа: Г. А. Баракина — Краснодарски крайисполкома председателан хьалхарча заместителя, О. О. Пайщикова — «Красное Сормово» цIе йолчу горьковски завода электросварщикийн бригадира, Н. В. Даниленко — РСФСР юрта болхама министран хьалхарча заместителя, Р. Т. Краснова — Оренбургски областа Ратинцкин юрта Совета исполкома председателя, Г. П. Богомякова — КПСС Тюменски обкома секретара, В. И. Алексеева — Камчатски облисполкома председателя, Д. И. Фелтова — Смоленски облисполкома председателя.

* * *

29 июле, Іуьйраннарча заседани доклад дир мандатни комиссин председатела депутата М. П. Трунова.

Докладчика билгалдаьккхар, хоржамий кампани советски халкъа политически къахьегамен хьинар чІогІа тІеIа айденнача хьалхашка, парте XXIV съезда решенийн кхочушъяр духьа дерригача халкъо къовсам а доттабеш, иІсаллачу ике шера планан задани тІаьхьа кхочушъяра къахьегамхой шаьш оьршатІа а дешна чакхъяьлча хилар. Коммунистийн парте болцарийн йеахаргІоаццача блока кандидаташна тІеIаь цIьатар-ра [illegible] РСФСР къахьегамхоша хьаьжкхар. КПСС XXIV съезде билгалбаьк политически [illegible]

[illegible]

Лаккхехьарча Совета [illegible] 314 болхан 142 [illegible] уьш бераргаха [illegible] — 309 [illegible] сат, е [illegible] 34,6 процент.

Лаккхехьарча Совета [illegible] 37 къоман [illegible]

политика хіеда. Российски Федерацие даха къаьмни — народностийн цхьатерра боккъонаш [illegible] дагІадоладаш хилар.

РСФСР Лаккхехьарча Совето мандатни комиссо докладах лаьцца массара раьза а волуш тІеийцир 1971 шеран 13 июне хержача РСФСР Лаккхехьарча Совета верригачу 894 депутата полномочина бакъхьон бола сонам.

Цул тІехьагІа дІахо пренеш дахар «КПСС XXIV съезда решенеш кхочушъяра даькъерча Российски Советски Федеративни Социалистически Республика къахьегамхой депутатийн декхарийн хьаьвехьа» РСФСР Лаккхехьарча Совета Президиума председатела депутата М. А. Яснова лаьцна докладах лаьцца. Пренешка къамаьлаш дир депутаташа А. А. Первенцев — яздархо, Я. Г. Петерса — Алтайски крайн «Победа» колхоза председатела, В. Н. Лебедева — В. И. Ленинан цІерагІча Пермски машинаш йоккхучу заводан директора, В. С. Карбина — КПСС Волгоградски горкома хьалхарчу секретара.

Председателан дош волчу хьамаьлкаду, доклада юцпача яхаьйтта депутато дакъа лаьцна хилар. Пренеш совцийта лоьрхІ сесси.

Дийцача дешах лаьцна массара раьза а волаш сонам тІазц депутаташа.

Дов повестка тІара кхоьалгІа дош дуьйца йоьлу сесси.

«РСФСР къахьегамхой депутатийн районийн Советах» а «РСФСР къахьегамхой депутатийн городскойн городерча районийн Советах» а долча РСФСР Законийн проектийн хьакъехьа доклад дир РСФСР Лаккхехьарча Совета Президиума председатела заместителя депутата С. Г. Батмева. Цо билгалдаьккхар, вай социалистически пачхьалкхен демократически Іалам Советаша дуьзарІа лаьа а хийташ хилар. Дина цар йоккхо юргарийн районийн городскойн Советаш массаза а партен пачхьалкхени политика мотталлашка практически чакхйоаллига Іалашдеш йола пачхьалкхен органийн маьмоттагера звено лоархІача Коммунистически парте.

Докладчика билгалдаьккхар, верза законодательни актеш боккъонаш хІинх дела далча ерригсоюзни законодательствага, РСФСР Конституци [illegible] Советски [illegible] Советаша хьалхашка [illegible] демократически лара тІа [illegible] Советийн исполкомашен [illegible] Іалма-тахкама институташ [illegible] [illegible] оттаьш законопроекташ.

[illegible]

[illegible] пачхьалкхен [illegible] территориальни устройство Российски Федерацин исторически, экономически Іалама, [illegible] хилонаш.

Цул тІехьагІа докладах лаьца пресешкача пренешка дакъа лаьцнар депутаташа: Ю. А. Шибаева — города Ленинграда Куйбышевски районни Совета исполкома председатела, А. А. Пушкарева — Свердловски городской Совета исполкома председатела, А. П. Бизарин — КПСС Омски обкома секретара, А. П. Чернышева — Пензенски областа «Путь Ленина» яхача колхоза председатела, Н. П. Сапожникова — Орловски областной Совета исполкома председатела, [illegible] АССР Министрийн Совета председатела. Къамаьлаш дийраша къобалбир [illegible].

Сесса массара раьза а волаш тІаийцир «РСФСР къахьегамхой депутатийн районийн Советах» а «РСФСР къахьегамхой депутатийн городскойн городерча районийн Советах» а долу законаш. Иштта, дІайбар, кхетахаь ерадаьхача шийца дола уж законаш [illegible] сонам а.

Дов повестка тІара «Умакхийна лораярах долча РСФСР Закона проекта хьакъехьа [illegible] дІайоладир [illegible] сессин.

Доклад дир депутата С. И. Сергеева — Хабаровски [illegible] институтан [illegible]. Цо билгалдаьккхар, парте XXIV съезда КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева советски халкъ умакхийна лораяра а партен пачхьалкхени дийн йоллае еш дола гІуллакх [illegible] хьа [illegible] цар бахара ха йІаьхьера а хьакъехьа дийца хилар.

Депутата С. Н. Сергеевий дІахо хьахор умакхийна лораярах долча 1971 шеран 1 ноябре дуьйна чІогІане мотттадеча РСФСР Закона проекта хертара положенеш.

Докладах лаьца долаьча пренешкаш къамаьлаш дир депутаташа: А. Г. Манекяно — Люберецки центральни районни больницан хирургически отделени заведующе (Московски область), А. И. Крылова — КПСС Красноярски крайкома секретара, Т. А. Кунициан — Саратовски медицински институтан кафедра заведующе, А. Г. Созмимина — Ивановски областной Совета исполкома председатела, В. В. Трофимова — РСФСР умакхийна лораяра министра.

Закона проект хІоргІьаьга эргалере къамаьлаш еш даьраца, халкъе рузнъа самиа» умакхийна лораярах йола ленински положени цуьна ларда уллаш хилар билгал а доахаш.

Сессе массара раьза а волаш тІа[illegible] умакхийна лораярах долу РСФСР закон 1971 шера 1 ноябре дуьна из закон чІогІанаш бола сонам.

30 июле [illegible] Лаккхехьарча Совета сесси.

(ТАСС).

——— КЕПАЙОАЗОН ОБЗОР ———

ГАЗЕТА БОЛХЛОЙ СИЙЛЕН ДЕКХАР

МалгІабикера «Ленинское знамя» яхача горрайонной газета 1970 шерен укх шерен подшивкага хьежача гуш да газета оагІонаш тІа района къахьегамхоша коммунистически кхетам балара материалаш хьерттера моттиг дІалоацалга.

ДІадаха шу Владимир Ильич Ленин ваь бІаь шу дуьзи советски халкъ инталетка толамца кхоачаш а ва парте XXIV съезда къахьегама оагІнташ айдче бодабеннеи шу дар. Цу хьакашка чІоагІа политически сакхетам лаккхбоннеи хьинар айденнеи къахьегаш хиннача шоай района промышленноста а, юрта боахамо а болхлоша доаь толамаш хьегойташ хиннад газет.

Цул оагІонаш тІа дуккха дуьи партен правительстван решенеш кхоачашъяра къахьегамхой оарцагІдоахаш партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацешта чакхдоахача гІуллакхах, дийна цІха юкъе цар беча кхетаме баллах.

Редакци коллективо чІоагІа тергам тІаухийт парте шоашта хьалхашка оттадаь декхар дика дошашц кхочашдара шоай из кхоберІгБоацийц хургболаш къахьегамхоша кхетам балара, хІаравар коммунизм хьалхерий моральни кодекса принципаш кхоачашъеш хьалийтара, кхуи доагІа тІехье къахьегам бааш а, цуьна гІолла мара шоай кроьзага кхаче йиш йолццига кхетадеш а. Дийне оаши из лорарда кийча хургйолаш хьалхара.

Парте XXIV съезде КПСС ЦК Генеральни секретари Л. И. Брежнева яьча доклада тІа билгалдаьккхад парто беча беррагача идейно-кхетама балха юкъера мерттердар къахьегамхой коммунистически кхетам хьалхийтар, марксизма-ленинизма идеашца нарца кхетам белар де даьна. Цу духьа укх тІехьарча хана дуккхагІа араяьал газета тІа къахьегамхоша коммунистически кхетам балара дешахь йола материалаш.

Сдала хьалхарча из шерарча дийна дуккагІа кнапетхай укх шера газета тІа кагирхой къахьегама а ядара а гІуллакхех йола заметкаш, корреспонденцеш, статьяш. ДуккагІа араяла укх шера къахьана, тІехьадисача, гІуллакхайта дукьлара материалаш. Дешарашка бааме тІаьйщай царех дукхагІа араш. Из хьаькона уж дешаш хьаллоацаш редакце дукха хьахаташ ахаро.

Эргадьаьнаь газета оагІонии еибат а. Дукха да газета тІа хьалха даттарий суртащ. Материалий тематика шорьеннай, керда рубрикаш хьахиннай. Царех я «Къамаьл дер бохкло ваь», «Парте резерв» (комсомолах), «Шийна а хов — наха а дьех», кхыдараш.

Тейн-тайнарча дешех лаьца къахьегамхоша улийтача кьвхатий подборканта каст-каста кепастт хІана газето.

ТІехьадисача гІуллакхашца къовсам лоаттабарь соехк сходаш хиннай МалгІабике районе юрташка. Цигарча материалашта нелатехачул гІехьагІа сходашка ях решенеш кхоачашъяра тІахьожам лоттабеш йолча комиссей болх иний тергамх кІалара цу боалийташ хьайоагІа редакцион коллективь. Иштта, статья а йоахк 17 октябрера номере А. Басиева язьяр. Халкъа вадар нІарчадоаха гІуллакхаш нийсдаларах чІоагІа дог лаьаш йола уйлаш я МалгІабика вехача К. Арсамакова язьяча статьяшка. Керда обрядаш вахаре яьара материалаш а кийча газето.

КІезига из газета тІа школьни вахарах йола материалаш. Йолаш а газета тІа тІема-патриотически, спортивни дешашта хеталь материалаш а.

ЧІоагІа бакъаьа дах хІана да редакци коллективо литературни отдел ялашагІа оаьл бетта цхьаьза литературни оагІош арайоахилга. Цар тІа нийслу язде болабеннача къонача кагирхой, хьехархой, къахьегамхой материалаш.

Цхьабакьда деррига хила дезача тайнара да дьяча бакьхургдац. КІезига да газета тІа дукхача къахех латтача коллективий вахарах лаьца материалаш. Партийни вахар яь рубрика газета тІа даим йолаш яле а боккьонца коммунисташа шоай авангардни декхар кхоачаш мнюта ду хьегойташ йола материалаш доаьамболаш чи.

ДоаттІача тайнара лелаядаш газето КПСС XXIV съезда решенешта пропаганда яра гІуллакх. Шоай района экономика, культура дегІайоалара доашаш съезде яьча решенешца дувьа а дуваш уттадаш газето, цу хьакъехьара районерча предприятий кулгалхой, специалистий, кугІарерча къахьегамхой выступленеш кІезига кийчьо.

Каст-каста цул газета тІа протоколашн хьесаш агІоль материалаш. Цу тайнара я соахк цхьатарра хкаь—йиъ коллективе дукхаьа дахьа доша кетаь собранеш хилар лаьца хьаьь материалаш. Цига къамаьл дьарий нІераш кхарал соагІа хьалха хІана дан царех дукхагІьараш тІа.

КІезига непаетт газето социалистически ялье баьинарий гІуллакхех, предприятешка, боахамашта долаш долча кхоачамбоакарех, къаьстта юрта боахаме латтача гІуллакхех. Цар производстве йола резерваш хьегучаяха а царна коллективай тергам тІаахийта а декхарийла да газет. Цхьа рейдови материал нийсъяланзар газета тІа тІайийна декхарош кхоачашдара хеталь.

НагахьI мара нийсаш газета тІа районе шехдаьтта промышленноста, юрта боахама, кхыча предприятий коллективаша яьхьегама оасарле лекхьяран продукция яккхарга дІадцдар кІеаргдарна лоаттабу къовсам хьегойташ йола материалаш.

Цкьара шоаш дІаволлаьдь дина гІуллакх тесса дуй редакца болхлоа. Иштта 5 феврале района хьехархоша - комсомолаша а ш а В. И. Ленин ваь бІаь шу дизара сийна хилйкарьа даьлар болх дакьаца гоабара шоай коллегаш тІахьехаш. Цул тІехьагІа цу хьакьа цара дош аьнндац газето.

Кхоачамболаш из газета тІа хьалха латтана коллективий, къаьст-къаьстача къахьегамхой опыт юзаш йола материалаш. Иштта кІезига дуи газето гоадацо пропагандистий, агитаторий балха опытах.

ХІаьта политически дешара систине еча занятех, агитаторий, политинформаторий беседах яцьо материалаш цаІ моллагІчоа къовстие хала я, внялю яц, виводаш хилац. Коспекта хьесапе, язьь я соахк 6 июне нипатеха «Политинформатора беседи» яха Г. Лаврова язьь отчет. Шай материал чакхйоалаш коллектива болх тоабарах политинформатора предложени шинага а цул тІехьагІа цу хьакъехьа найахе къамаьлаш хиннилга а белгалду авторо. ХІаьта цар фу дийнар аьн. Кхыча тайнара я цу авторо 14 ноябре агитатора воа. Бычкова беседах язьь отчет. Цох авторо дийнар бІаьм ца яьхаш дешалу, из беседа пайла хуш чакхъяьлиянга кенталергда хІаране, йоагІаш бола аьодаш яьй.

КІезига я газета тІа парте бюрона секретарий, отделай заведующий статьяш.

Йоаццие аьлча, укх тІехьарча хана газет дешараша дІадехаран дукагІа кхачашде яьцай «Ленинское знамя» газета коллектив, хІана керттера дар лаьле билгалдаь кхоачамбоацараш дІадахаре цо ший низ тІабохийтлага да.

С.-А. САНГАРИЕВ,

КПСС обкома пропагандо агитацен отдела инструктор.

С. МАЙСИГОВ.

ИХОАНА—МАШИНАЯЬКЪАХОЙ ДИ

ХЬИНАР АЙДЕННА

Дош лаьттІаеннад тха цІий — машинаякъалочун Ерригсоюзан Дн. Массона а до де хьалкІаонна чаьтийла хьанаддар шерн дальчун, хкоачаш ца деш дьечун. ТІаьхьа хьадалдар-ц, тепловозий водителаца, дина цавьйе хилар.

КПСС XXIV съезда сийна марчача социалистически ялье тхох хІаравар къахьегама вахте дьахар.

ЧІоагІа дог гІоздаьхкца бар са ноекъостий тха депо тепловозийкашта орденаш медалаш еча. Цеха дикагІволча слесарь Кабацкий Георгена Октябрьски Революцин орден елар, тепловози машиниста Ланинн Иванан тепловозашта подъемочни ремонт еча мелдемашта [illegible] кахьегама ЦІеча байракха орденаш елар, тепловозашка профилактически [illegible] Хьоа, Хьдинуралоа Хож-Махьмадан депо начальника Алексей Дмитриевичь Костенкона — «Знак почета» яха орден, депо [illegible] Тамаронк [illegible] — «За трудовую доблесть» яха медалаш.

Тха эксплуатаци цеха коллективо [illegible] рапорт делор халкьа боахама шар дІа-юде кхахтара хьаихарча ах шера задани хкоачшьяй аьна. Тепловозий машиниста шар гІоичаш ер шу доладелча дош дІа-фхр ийнай 1100 беза мухь тІабола поезд, парна, пайнад соагІа дІабихьаб 600 эзар тонн мухь, кходдаьд эзар тоннал соагІа дизельни доагор. Кхоаьльнг доагорна тха ерригача коллектива борхІ [illegible] бола бетандургдар.

ХІана тха хІара тяжеловесни ний днет а [illegible] соагІа дІайхьача шера, кходдаьча доагора.

[illegible] Луганский Васкле ер шу доладелча дош [illegible] беза мухь тІайна [illegible] поезд, [illegible] бихьаб борхІ эзар тонн мухь, кходдаьд [illegible] тонн дизельни доагор.

Цхьабакьда рекордсменаш лоархІаш ба тепловозий машиниста Коваленко Александра Дудургов Султани. Царех хІаране 25 беза мухь тІабола поезд дІайигай, планал соагІа 15 эзар тонн мухь дІа а хьош.

Яхье даттачарна юкъе хьаьха боагІа тепловозий машинисташ Беликов Вячеслав, Боков Сулейман, Критов Василий, Бабенко Василий, Вартанов Артарес, Каргинов Варада, Дуденко Иван, машиниста гІончий Истамулов Султан, Чурилов Анатолий, кхы дукхахбараш.

Тха толамаш ремонтни цехий болхлойчарех къаьста [illegible] Ремонт [illegible] тха дика тоакь [illegible] тІехьдалаш шин ремонта юкъера ха [illegible]. Укхаза шоай бетта говзалчаш лоархІаш ба слесараш Игнатов Яков, Скулов Виктор, Иванов Михаил, Волчатников Николай, токарь Австисов Андрей, кхыбараш.

Тха коллективо доахача толамашта нагье са дикъа а да. Масала, са счета тІа я дІайига 20 беза мухь тІабола поезд, нийсал соагІа царна дІайихьа 40 эзар тонн кир, кходаь [illegible] тонн дизельни доагор.

Цуьна хьаьна пхьадоа кхоачамболацараш а нийслу тха балхагІа. Царех да наькъа йоллача ха-[illegible] локомотиваш йоаш, технически эксплуатаце бокъонаш телхаеш, поезд йодача хана ремонт е [illegible] къахьегам дисциплин [illegible] моттигаш хІана а нийслуга.

ЧІоагІа дог гІоздаьккхад тха боахлой КПСС ЦК., СССР Министрий Совето, ВЦСПС машеныаькъа транспорт дІахо дегІайоаларахи машенаякъахой алапи лакхдаррахи баьча сонамо. Волага вайкъий къахьегамхой партей правительствая дча боакхой къаьста дола тешал да из документ.

Масала, хІинц ах хІара бетта ма алаш 22 сом-лаьхлурда. Тха йоалаш бюджета дошла хІаьа да.

Сайца даганаьлча хоа сона, тха депо беррича болхлой уйла а иштта а, чІоагІа, доккха баркал оаа оаха хьамсарча Коммунистически партена Советски правительствага хаддаьза халкьа хьал-тоаон йоаьаш ярах. Оаха тхоай низ хьаьа ерагІдергдац, кхы а дикагІа, хьасаретІ къахьегарда.

М. ДЗАНДАРОВ,

Грозненски локомотивни депо тепловоза машинист.

Сурта тІа: (аьрдехьара аттехьа) машиниста В. Прицукин, В. Кратов, В. Бабенко.

С. Халина сур.

ДИКА НАКЪАБОАГІА

Шай цІей дика йолу Дудников [illegible] машенаякъа станце коллектива. Цигара дІа-юхь кхухь вай мехкарча [illegible] городашка [illegible], [illegible] тайп-тайпара [illegible] беьнадараш, кхыбола халкьа боарама мухь. БорхІ бетта ялаш тІехкхоачашъяй станце машенаякъахоша.

Хьалха хІара вагона тІебеттанар 100 наьха маре. ХІана из гІулакх кхыча беса хийнад. Маккаш вагонаш дйкха тІадоттаргдолаш тоабаьб станце машенаякъахоша шоай болх. Цудукьа хІана хІара вагонаца нар дІабохьийт 200—220 нахха, хьалха цхьа вагонаца из резервуар мара дІа ца йохьийташ хиннача хІана кхоь-йиъ резервуар йохьийт. Из бахьан долаш укх шера кхы тІа а муьхаш тІадотта йиш йолаш 1700 вагон мухьаьаьхай.

Къаьстта дика къахьеги ба цига укх шера машенаяьгахой Синенко Мария Афанасьевна, Овчаренко Мария Николаевна, Олииченко Григорий Гаврилович, кхыбараш.

В. ДОТМАРЗИЕВ.

ДАЬГАРА—ВОІАГА

Наьсарера ПхьилекъонгІ — Юртера машенаякъа станци хІаманна яле'а къона а я. Дийнахь а бийсан а цаьхаддаш Наьсаре дІалла чакхъйоала тоаврех, [illegible] боах цо. Дийдодоц [illegible] «Ачалукх» яхача хихи етта [illegible]

[illegible]

хІамина коллектив. Хьаена веоч ца [illegible] дІадоахийдар цу бетташ [illegible] боккхийтаь ражаз. Сое дукха боах Іарах цхьан бетта [illegible] салбаташ шоллагІча бетта иштоттаду.

Цу станце болхлоша Іунал дача наькъа участие хилар тхо. ЦІена, лостам болаш а доссонахьа, цаІ фент ац мехьена, цаІ инал ац йоахкаечна.

Тхона хийтача тайпара за ава къаьна сов еоцар станце начальник. Гирееа ХьакІаьа хІана кхийнаша наьхх хІамица сов ва. ХІаьта а цо машенаякьа тІа веча балхво дилача «къаьна» болхав ва из.

Шиъ дас Іаддал-Межита [illegible] бера хана [illegible] машенаякъа [illegible] [illegible] цо а иниа къахьегама вахар. Шиъ даьсара хевийца професси а хІаиз цунгара яр.

Хоа ла ар Іаддал-Межит [illegible]

[illegible]

[illegible] дукха йоаш а йоезацар машенаякъахочун професси. Тайпара цІераш тахха. ХІана а тІехье [illegible] стрелочникалла болх бйш хиннача чакхдаьд хилла цІи. Цхьа пайдон доацар дуоцаш хилча «чакхлама муІа» а Іа лензар, вал укхаза бахача наха.

Дика къахьегаш хиния Іаддал-Межит 1936 шера машенаякьахой техникуме вахийтар.

ХьакІаьша дІте леладу дика болх берах цуьна гІоаца соагІа. Дос цу лоаттабу шиъ наьхь цІена дІахо хьо яхаш цо бов хьекал.

ХьакІаьша цул наькъ тІара валла а валац. Шиъ до [illegible] ва а хьожаву техникуме. Дешара шиъ йола дикагІа шийчаннавар ХьакІаьш. Дика дешаш из техникума дйх а хахха шиъ да хиннача цу станце начальник волаш болх беш ва ХьакІаьш. ХІаьта а дешар, [illegible]

[illegible] масс [illegible] хІоарра боачаш а из шиъ дошо станце дезаш а ва ХьакІаьш.

Дукха [illegible] хийнай цу станце укх тІехьарча шерашка. Цо а хІаьта дуккхача кхычар а бола хІана станце дешурин волаш Гампоа Весалиа ва бр. [illegible] Іа а дола [illegible] тоІаш [illegible] дар [illegible] хІана. Дукхахча бохлой [illegible] автоматизаци яро. Укхазе дукха [illegible] автоматически аппарата 10 болхло [illegible].

Ш. ЗАНГИЕВ.

Вагонникаш къахьегама вахте...

ТІеддиача къахьегама талмаьца белгалдоаххьь укх шера вагонникаша шоай цІей—машинаякъахой Ерригсоюзни Ди. Дог гІоддоахаш да промывочно-пропарочни станце болхлоша доаха толамаш. Цар борхІ бетта план хьакал хьалха кхоачашъярал соагІа плана соагІа 18 эзар цистерн оттаьй эстакаде мехдаьтта сийрда продуктий хьоиьтта. Цистерни цІенъеш йоакхха ха хІара цистернаша йоагІача дирмал 5 минут лоацаьй. Кхоамот дІауайт укхаза тайп-тайпара материалаш, фатагой, растворителаш, из балхаш долаш дукха ахча кхоалоа.

Дика къахьегаш хьабоагІа цистерний промывальщикаш Яхиев Муса, Барсаев Шапраия, Алиев ЯрагІа, Лазарев Иван, Шабаев Раскль, Умерхаджиев Мохьмад, цистерн цІенъюш хьожаш вола Курдюков Виктор, слесарь Паршин Иван, кхы дукхахбараш а.

Толамех кхоачашдир борхІ бетта задани цистернашта ремонт еча, вагоний цехий коллективаша, гІоаьа болча болхлоша, автотІахьожам лоаттабеча пуьнта а дамьа, а коллективаша.

Планал соагІа кийчьаьб, цар шовзткъеи итталь соагІа шиъ чарх йола комплект, 45-ла дІах товмезий оборудовани.

Техникаш доахача довзаь лоакьвь тахпал депо рационализатораша. Цар, хорь дешаш укх шера 16 рационализаторски предложени белла юкъйоалае. Шоай дош тейнйоаш кхоачашдергаь цар укх дІобахача борхІ бетта баьцана юкъейахьай 20 эзар сомаь тІех пайда беш йола 6Іаь соагІа предложени.

Дукха керда хІамаш лоьхьа-ладаьа механически оборудовании цехай рационализатораша. Слесарьа Василий Иванович Гончаров, Леонид Ефимович Карповча хьмчар. Цар бокхача маьхора хурцамий дир телаш бустам боахкхаш йола инструменташ хьегар технологи эграйоенихаш.

Дукхача шерашка коммунистически къахьегама цІа лелаеча коллективь сий лораеш къахьет ремонтни цехий болхлоша. Станций къахьоаша вагонаша хьежаршта, слесараша, смазчикаша.

Дика болх бу вагонашка технически хьежара Грозный станцерча пункта болхлоша. Цар сихача методагІа кийчьо мехдаьтта чудетта еза-йоакха поездаш, царех хІаранеко тенаме хІара путенка а душ.

Иштта дукха поездаш дІаяхийтай вагонашка [illegible] йола Арсандр Малецкий юрте волча коммунистически къахьегама коллективо. Дукхахча хана дика светт вашка схьагІа хьажара а зиа ремонт яра а йолча ялье хьалха латташ хьайоагІа из коллектив. Къовсам лоаттабу из подвижной состав сина латташ йоакхха ха довашъяра, кІезигача ремонта а цІенъяьра а цистерниш депо а из йохийташ араяьа кийчьа дІаахий тара тІехьа.

Пункта дукхача болхлоша хьайиллай вагонашта ремонт яра счет. Масала, слесара ш. Эдисултанова счета тІа я 4 ремонт еа вагон, хІаьта слесара Корнилова счета тІа — 5, нов. Алиева — 10, нов. Елифанова — 12 вагон.

Станцийни смазчикаша иш. Хумаевасе Ахмадоваса 450 букса колістера ремонт яьй, хІаьта смазчикаша Тайсумоваса Серебряноваса ремонт яьй 650 колістера, цар кходаьд 500 килограмм мехдаьтта.

Дега чІоагІа кхаь хилла тІаийцар Грозненски вагонникаша КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС машенаякьа транспорт дегІайоалара а алапи лакхдара а хьакъехьа дах сонамаш.

Эрригача цехаша, сменаша, бригадаша уж документаш Іомадена да. Цу решенеша къахьегама а политически а хьинар айаьод уххаза. Вагонаша хьежараша, слесараша, токараша, цистернаш цІадараша шоай социалистически декхарашка ха а хьаьа а хьожа, керда декхараш тІаийду.

Г. АПОХОВ,

тха штатте воаца корр.

Дояркай толам

Наьсарел района «Октябра 40 шу» совхоза кхоьалгІча отделено дотта доахан ахкаьарча лагере доле 3 бутт соагІа ха я. АргІе хьадалхачі дош дика лакхьоннай доахкигара йоаккха шура. Къаьстта дукха шура яаккхар ферма коллективо июле бетта. Цар пачхьалкхенга аххар 580 центнер шура, из шера ахан 23 июне кхоачаш а ец. Социалистически яхье хьадда латташ чьабоагІа СССР Лаккхехьарча Совета депутат Тимурзиева Роза, Муслимова Зайнап, Даурбекова Шарипат, Тимурзиева Ира, кхыбараш. Роза укх шера юкъера лаьрхІача хІара Іаттагара яьахка шура 1800 килограмм гаргта я. Шера плана 1800 килограммий социалистически декхар 2000 килограммий йолча. Цо шиш тІайица декхараш гІоланца кхоачашдергахилараш шеко яц. ХІаьта Зайнап я гаргта а шера плана кхоачашъяра. Яьккха шура 1767 килограмм я. ХІара ше лелабеча Іаттагара Шарипата яьккхай 1747 килограмм шура. Кхы царел дукха тІехье из юсаш къахьегаш я комсомолка Тимурзиева Ира. Ирас а тІеийцад доккхий социалистически декхараш. Поткъостий а, ферма кулгалхой а дог гийше ба цо цуьй декхараш толамца кхоачашдергхиларах.

Иштта дикен баргтайнен къахьегаш я ферма коллектив.

Уж яхье баьннаб кхоьалгІча отделенерча шурий - товарни фермара къахьегамхоша. ХІаьлле хІана укх саьбата кхоьалгІча отделенерча ферма я.

— Тхоай из кхоберІбаь оала йоац, из хьалхале дІа ца хедара — ферма зоотехника Оздоев Махьмадa. Цхьабакьда. Иштта дика къахьегаш, дика толамаш доахаш чьабоагІача ферма болхлошта эцачун лерттІа уйла еш, цар хьашташ кхоачашдеш бйа совхоза кулгалхой. Уж цаІ сапна массаза а летча свет ца яхац. Царна электрически доилашаш йола сагота сагоаш ваь. Доярках чуІеча цІенна 80—90 метр мара доацаш дІадоах электрически тока йоагІий. Цхьаи - шиъ дийнаьь чара боах бе безаргбац уж лахаш царна хІанчуйочаш. Зоотехника Махьмада бах: Іуно Албакова Ахьмада йоах: «Лампаш хьачухха тхона оала оьца, хІана-хІана яхаш маттІуьйна бахьеттта дукха хІ я, дерІай ахьтІа мара хьадеш хІама а доаш». Къаьстта уйла тІаахийта еза совхоза кулгалхоша уж кхоачамбоацараш дІадахара. Ахкан — гуьран бетташ аргІе доахаш бах доаркаш. ХІаьта сарахь бахкара мунъабайча газет, журнал е художественни литература дешa, радиога ладугІа, телевизорага хьежа безам хургба хьайбаш лелаерий. Тахан аьрга дийнахь из царна болаш яц. ХІана? Воаш хургда вай дуьне йоа. Тхоьара вай из аллара кхьа йоа да даькулгалхой сагота ва хилар.

В. ГАСАРОВ.

«СЕРДАЛО»

3-гІа оагІув, 31 июль, 1971 шу.

Москвана юкъерча городе Зеленограда «Зеленоградстрой» тресте ен ц1оаг1а доарх1аме эксперимент а. Хьалдеш дола чу1е ц1ен йоза укказа подрядкаг1а Социалистически Къахьегама Турпал Н. А. Злобин керте латтача г1ишлошкахь комплексни бригадага д1ателла, бригада ду г1ишлон балкони монтажи, ше ду е субподрядчикашта д1атеза отделочни сантехнически балхаш, ше т1аьхьа а лоаттабеш. Бригада членаш, крановщикаш къахьегам бийса в1аштт1ехьбаккхаро, мехкашнах клетамца пайда эцаро [illegible] хилийтай цу тайпарча методаг1а духхьашха хьалъеш йола йиттаза в1аштIаръях корпус 155 баха ди дахлчеи шоллаг1ъяр 82 дл дахлчен нах чуховшабо х1инца.

Б1арча хьанйцача бригадин подряда методаг1а хьалдаьккха х1ара ц1еннаг1а 40 эзар сом сонг1а ахча кхоьльа. Цу ахчах ах бахархаша д1аделлад хьацаре, [illegible] кхин д1а баракъ пачхьалхой ахча кхоахарах тоьаллац премей хьанаре.

Злобинашп х1ензле а кхьочаб КПСС XXIV съезда Директиваша д1ахорда [illegible] чактиобалаш лоарх1ена къахьегама сацарлеп бояргенга.

Н. А. Злобина бригада почти къамбенгна а ньй д1атоарже тогаьй ВЦСПС Президиумо.

Сурта т1а (аьрдехьара аьттехьа)? бригадера хьалха латта членаш — бригадира заместитель Н. Д. Афонин, сварщик М. В. Касьян, монтажникаш С. С. Филипповн А. Ф. Шипова.

А. СТУЖИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ДОВЗА ЦХЬАЬККХА А ТЕАТР

Тха театр къона да. Дерригра барх1 шу хьара да из тьовна. 1964-ча шара дукхах, театр, кинематографе [illegible] институт выпускникаша — артистами, режиссераша, художникаша [illegible] [illegible] и комитета СССР культура министерства [illegible] театр [illegible] Красноярски [illegible] театр хьадаран бекъе вара. [illegible]

Искусства [illegible] Красноярск. [illegible] программа [illegible]

[illegible] гостреманшна [illegible] Ноч-Г1алг1ай [illegible] Опарие Гачаво. [illegible]

[illegible] Ноч-Г1алг1ай гастролешца [illegible] репертуаре юкъе а Гибсон [illegible] [illegible] «451° по [illegible]

[illegible] Массакина а уттаг1 оаза тхоай спентаклаш духхьал пьесаш. Кест-касте хьайко повесташ, романаш. Цар мотаг1а тха тхоай творчески коллектив уттаг1 произведеной сценически варианташ. Иштта отталй оаза «451° по [illegible]

[illegible] Ноч-Г1алг1ай [illegible] Грозне [illegible] А. Толстой [illegible]

К. МЕСАШ,
Красноярски [illegible] театро директор.

Г1алг1ай багахбувцамаш

СО-м ВАГ1АЦ ЗЕРАТЕ

Зерате [illegible] чунга воьнад: «Зерате воаг1ав хьо, хоавехеча?».

— А, со-м ваг1ац, — [illegible] воьнад вокхо, тхьоаьлца [illegible] хотта а ба..

Йоа дула а да, цул сона1е [illegible]

Хь. ГАЛАЕВ.

ИЗ-м ХОВ СОНА...

Буро т1ара боалабаьча ярсашка болча болхлоаца ц1аноаш дадаьлча, бы нах д1абала ца лоаш [illegible] болабд лолла. Цхьа кхаьчоа цу юртара цхьа сол.

— Даьладьяц, бала ма баь [illegible] сона оттабоа нах д1абелле а, дукхоаг1а деккха д1ертоаш, — аьнна цунна лелаьс.

— Моллв, — аьннад вокхо, — хьо харц дуе [illegible] бакъда, ярса харцлуверзоаццалва-м хов сона.

А. МАЛЬСАГОВ.

Газет дешарий стихаш

ДАЛЬХЕ

Сона ер ст хьомахр Даьхе,
Хьо дег дахоаш еца!
Сона [illegible] со [illegible]
Хьо [illegible]
Сона [illegible]
Даьхе [illegible] деца!
[illegible]
Дег чу Даьхе еца!
Сона [illegible]
[illegible]
Сона [illegible]
Хьо сурт [illegible]
Сона [illegible]
Со д1адоах, хьона!
Са [illegible]
[illegible]

Д. ТУМГОЕВА,
студентка.

ДЕГАГА

Хьона [illegible] дуне
Со [illegible]
Хьайга [illegible]
[illegible]
Ала сога, [illegible] дег,
Сол [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Сона [illegible]
[illegible] дега [illegible]:
Со Даьхена [illegible]
[illegible]
[illegible]

Р. ЧИМХИЛЬГОВА,
№ 15 йолча школа-интернатан выпускница.

СПОРТ

ЮХА А ВАЙ КОМАНДА

Самарданахь «Динамо» стадиона т1а чакхъяьлар з1амаг1а долча берий футболан командий зональни хьалх. «Т1оарска бургаш-71» яхача приза йолча кхьалхьара хьалхара моттиг яьккхар Заводской района «Чайка» яхача команда, шоллаг1ча моттиге Къилбаседа - Х1ирий «Рубин» яха команда я. Кхоалаг1а моттиг дахьар Ставропольски крайн «Космос» яхача команда.

Яхьаш чакхъяьлча д1айахаь цу стадиона т1а хоалох хилар. Къонача футболисташта хьалхояшка къамаьл дир ВЛКСМ обкома секретара йоь О. А. Милиева. Цо даькъала йийнар къона футболисташ. Цул т1ехьаг1а хьалхаре еза моттиг яьккхача командашта ВЛКСМ обкома, республика, вороша спортивни шахьлах тахара кубакаш елар.

«ФАКЕЛ» КОТЪЯЬННАЯ

Г1алг1айчой АССР столица, Элиста яхача городе, самардийнахь чакхъяьлий доккхаг1а долча берий футболан командий «Т1оарска бургаш-71» яхача приза йола турнир.

Ноч-Г1алг1ай республика спортиаш сой дораден ер цига г. Малг1абика «Факел» яха команда. Турнир д1айолаелча денз дика толаш доахаш хьоккий вай команда г. Ростова командагара счет 2:0 йолаш, Дагестански АССР командагара счет 2:1 йолаш, Къилбаседа - Х1ирий командагара счет 1:0 йолаш котоловаш хьай «Факел» къоначи футболисташ.

Т1ехьара матч хьала латташ пана хотало тьохкача Черкес-Балкарой футболистий командаца хилар. Цу матчах тойша дар малаг1а команда Ерригсоюзни турнире г1оргья. Т1ехьарча матче а котъяьлар «Факел». Дол Ерригсоюзни турнире вай республика къона футболисташ бола.

М. РАШИДОВ.

[illegible] заводе [illegible] ер [illegible] доалахча [illegible] совг1а реализаци ьй 70 [illegible] сома маьха продукцина. Август бетта шига бокх [illegible] [illegible] томатин [illegible] 1300 томмат.

СУРТА Т1А: [illegible] Е. Зубарева, Р. Зубова, Е. Егорова, Т. [illegible], М. [illegible], Е. [illegible].

С. [illegible] сурт.

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

31 июль

В. И. Ленина ц1ерага1а майда. 18.00. Концерт (грамзапись). 20.00. Хронико - документальни фильм хьокхаргда.

В. И. Ленина ц1ерага1а культура Дворец. 9.00. «Малышок» яха берий кинотеатр йийлла я. 16.00. Двореца парк. Музыкальни сахьат. Духовой оркестр. 19.00. Вайнахарa театр. «Театр, музыка, кино» яха клуб. «Коммунисташ хьалха» яха киносийре. «Любовь Яровая» яхача фильмах йола зрителий конференци. 20.00. Вайнахара театр. «Коммунисташ хьалха» яхача темах йола кино-фрагменташ. 20.00. Дворецa парк. Кагирхой сахьаIера сайре.

С. М. Кирова ц1ерага1а парк. 11.00., 16.00. Ловзараш, массовикаш. 16.30 «Дезаьи саг йолаярийгара — социалистически общество» яха лекци. 20.00. Тематически кино хьокхаргда. 19.30. Красноярски театра коллектив города кагирхошца в1ашаг1ехетар.

Химикий Дворец. 18.00. «Буревестник» яха берий площадка. Тха довза ц1ей.

Н. К. Крупска ц1ерага1а культура Дворец. 19.30. Алханара кинолекторий. Кинофильмаш хьокхаргда. 19.30. Дворецa парк. Духовой оркестра концерт.

1 август

В. И. Ленина ц1ерага1а майда. 18.00. Концерт (грамзапись). 20.00. Хронико-документальни фильмаш хьокхаргда.

В. И. Ленина ц1ерага1а культура Дворец. 11.00 «Сай Даькен духьа» яха кинофестиваль. «Iадд1а хийла, кхоккарч» яха художественни фильм. 18.00. Дворецa парк. Музыкальни сахьат. «Советски композиторий марашаш». 19.00 Вайнахара театр «Мода, стиль, чам» яха клуб. «Нахи бати, эстетикен» яха лекци. 20.00. Вайнахара театр. Классически музыка езарий клуб. Ноч-Г1алг1ай филармоне симфонически оркестра концерт. 20.00. Дворецa парк. «Юность» яхача вокально-инструментальни ансамбла выступлени.

С. М. Кирова ц1ерага1а парк. 11.00., 16.00. Ловзараш дахкараш. 20.00. Кинолекторий. Документальни фильмаш хьокхаргда. 20.00. Ленинградски цыганий кечлой халхарен ансамбла концерт.

Доазол дехьара

МДФЖ ЗАЯВЛЕНИ

БЕРЛИН, 29 июль. (ТАСС). Укказа кепатеха араьяккхай Суданерча событешна дуьхьалдена вь Дунен халкъашта юкъерча кхалнаха Демократически Федераци заявлени. МДФЖ ц1оаг1а сагото кхаьчай, йоах заявлени т1а, судански Iаьдалаша нах йоабеш мокка демократически низаш то1адеши хилар. Лийцараштa юкъе я Фатьма Ахмед Ибрагим, тоццал теха вийрача Судана болхлой профсоюзий Ерригаюкъарча Федераци Генеральни секретара Шафиа Ахмед Аш-Шейха сесаг я х1ьата нитта дуккха къябола кхалнах а. Дунен [illegible] юкъерча демократически кхалнаха болама йоккха деятельница, МДФЖ бюро член, судански кхалнахьа Федераце председатель мохк къамах г1улакха кьучерех тойша х1ама доапаш хилера т1ехьара, социальни прогресса т1ехьара хьинаре ньовсамхо я Фатьма Ахмед Ибрагим.

Судански демократашта доча низана дуьцента йоацаш йоккха г1айг1а кхочаю кьараш болча дезалашка, кхалнахага, берашка. ц1оаг1а телхаю сага элементарни бокъонаш, хьакхайкаду д1ахо МДФЖ секретариато. Судане ц1ий мехкадеш йола репрессеш Судан прогрессивно дег1вухьнга т1ехьашкахьа юхалостадe, т1а-т1а ц1оаг1луш латта 1арбий халкъий цхьаг1о йоаце, израильски оккупаци ц1оаг1ъе г1ертача империалистически реакционни низий хьаштаьшта ма хеттара да.

Заявлени т1а ц1оаг1а [illegible] Судана демократически низашта, цу дахкъе дуккача кхалнаха а еш йола репрессеш, д1адаха Фатьма Ахмед Ибрагим сов чехка хьехинага, нах боабелга соцадар, хийца мел бохкараш хьалециига.

А. Х. МАХДЖУБ ВИЙНАВ

ЛОНДОН, 28 июль. (ТАСС). Селхан Хартуме Судански коммунистически парте ЦК Генеральни секретара Абдель Халек Махджуб дош дийпар т1ома трибунало.

Судански 1аьдалаша Махджуб бехке ваьв антиправительственни переворота кулгалдархи Судане йийхача Компарте г1улакхаш юха д1адолаларахи. СКП ЦК Генеральни секретара ше бехке вeча цхьанка а пункта ше бехке хила ра мук1арал де тигадац. Трибунало т1аийцаш Судана прогрессивна [illegible] конфтаг1аш [illegible] кьаьраш вовзаш ма трибунала председатель дьнна хьакхайкадьча Махджуба протест.

Суда заседани юкхьаш хьайийлла хургья дьнна хьакхайкадь доллашехьа я, дош дуецаш 45 минот кьпачул т1ехьаг1а председателал деш воццо хьакхайкадир, д1ахора заседани не1араш къойла еггья трибунало аьнна.

Перерыв хьакхайкаьчул т1ехьаг1а журналисташа, Рейтера агентства беча хоамаг1а, Махджуба гобаьб, т1аккха мо цига хьакхайкадаьд: «Сон боккха бала хьог халкъо х1ий мехкадарах».

КАИР, 28 июль. (ТАСС). Омдурмана радиос хьакхайкадьд, т1ома трибунало хьалъаьла ше суд яь СПК ЦК Генеральни секретара А. Х. Махджуба, яьнна.

СКП ЦК Генеральни секретара ль приговор кхараль Нимейре ц1оаг1даьл. Тахан 1уйрийна из хоочашдаьл.

ЭГ1АЗАЛЦА КХАЙКАЮ ПРОТЕСТ

БЕЙРУТ, 29 июль. (ТАСС) Ливана, Сире, Ирака, Иордане коммунистически партешна ц1оаг1а протест кхайкай мехкарча коммунисташта а кхьолча прогрессивни демократически низашта а Судана Iаьдалаш т1аккхера духхьала.

Судански Iаьдалаша: йоах тахан укказа д1айоаржалъть Iарбий бий мехка коммунистически партешна д1аьяла, яьна заявлене т1а, дуккхача паха террор, репрессеш яра б1еха кампани йолалий, судански халкъа тикаг1а бола къонташ боабу. Судански кулгалхой цу тайпара никъ, белгалдоакха заявлене т1а, ц1оаг1а раьза пилла къовбалбаь т1аийцаб Iарбий мехкашкара къаман - кортамукъален болам д1абакхха дерх1ача империалистически реакционни г1озараша.

ПРОГРЕССИВНИ ОБЩЕСТВЕННОСТА ОАЗ

СОФИЯ, 29 июль. (ТАСС). Антикоммунизм йоаржаяро, Судане коммунисташ демократаш къовзаг1ча тайпара боабаро, царна т1аккхеро болгарски халкъа а к1ьата нитта дерригача дунен т1а мел долча прогрессивни низий е эг1азал а хьоаю, сатем а боабу, йоах укказа кепатеха араьяккхача БКП Центральни Комитета заявлене т1а. Цу г1улакхаша х1ама тох Судан демократически дег1ехьара. Суданерча хьаштдоацача событешна кхерам т1ар1уис прогрессивни низий цхьааг1онна, империализма [illegible] Iарбий халкъий къовсам меллбу. Х1анз Судане чакхбоаккхаш латта антикоммунистически никъ дунен халкъашта юкъерча империализма, сионизма, чурча реаlце хьашташта ма хеттара ба.

Болгарски коммунистически парте Центральни Комитето дерригача болгарски коммунистий халкъен, ц1ерага1а ц1оаг1а бехке ду судански халкъа тешамеча къонгаштa деш дола низар.

* * *

ПРАГА, 29 июль. (ТАСС). Дерригача дунен прогрессивни журналисташа ц1оаг1а сатем байна лаьуаг1 судански прогрессивни низашта Судане деча низашкен царна т1аккхерген, йоах Дунен халкъашта юкъерча журналистий организаце секретариато Судане хьайитача протеста телеграмма т1а.

МОЖ 150.000 члена ц1ерага1а цу организаце секретариато хоадамболлаш протест кхайкаю Суданерча репрессешта антиимпериалистически фронта дакоаг1о мелъяра т1аерзаьча реакционни г1озарий интригашта дуьхьала, хоадамболлаш хьадех т1аккхувлтех низаш делгац дитар а х1ьата нитта лийна бохкха патриоташ хьахеннига а.

Укказа кепатеха араьяккхача студентий Дунен халкъашта юкъерча союза секретариата заявлене т1а дунен халкъашта юкъера ерригa демократически организацеш, студенчески организацеш, дунен общественность т1аькийхай сага бокъоний духьа шоай оаз айяра, Судане наха деш латта низаш соцадар духьа шоай низ хоачаш мел дола х1ама дара.

АМЕРИКЕРА ДАЬКЪАЗА НАХ

В1ашаг1кхийттача Штаташкара раснаш хийица къуеса йоаш йолаш а немецки фашизмаца Къулбехьа-Африканска Республикарча апартеидашца. В1ашаг1кхийттача Штаташна неграшта дискриминаце нитта нах бу «США-ра расизм» яха книжка язъяча колумбийски писательница Мария Исабель до ла Вегас. Е «коммунистически» а, е «антиимпериалистически» а наькъа т1а латт дьнна 1оттар е ййш йолаш яц писательница, х1ама аьлча из американски сег1оагахьарча буржуазни г1оарех хьаькийе ца 1еш, консерватиени партех а я. х1ьата американски оамалаг1а дола захар дезаш из йолга колумбийски общественноста дика хоаш а да.

США-рча негрий вахара увзаре во хьалаш, книжка автор язъячоа, укх т1ехьарча 300 шера тох ца даларал совг1а, кхы т1а а ег1а хиннад. Неграшка бола нах беррагача мехка а кьеча хьал т1а ба ала йиш яле а, къаьста [illegible] [illegible] штат, — ма я неграш цхьанкагара а дехе ховкъостал доацаш бола Iалалмате йоккха набахте.

Цу штате бахача ахаш болча нахага, белгалдоакх писательница, моцал я, х1ьата цу тайпара хьал хуьшадалара фуннег1а дань а довкъарле е г1ерт к1айбараш. Къулбехьарча 15 штате сег1уа хьадлаца сег вовццш, расистий бехкег1а цу тайпарча хьал т1а бахаш кхо миллион совг1а неграш ба. Миссисипе штате хиначa сенатораша хоае баьб, моттигерча Iаьдалий оамалаш «геноцид а хеш, судхочо Райна хьайикалар, Вашингтонера просвещение системи — цу [illegible] дег1а памятник» да. Цу тайпарча [illegible] расистам [illegible] [illegible] [illegible] д1алача моральни интеллектуальни ма1ааг1а — эгара эсаг1ча фух дола ала да, яьнна.

Хьабе бола ца! [illegible] — негрешка болча наьха хертере бола. В1ашаг1кхийттача Штаташкара 1аьржа бос бараш — эгара эсалаг1а бола нах, — дукхаеэгара т1ехьаг1а ярдаша мара хиац уж балха д1а, х1ьата балхара д1а эгара хьалха бoах. Хьабе болх боаша неграшка бола нах 8,2 процент ба. Беррагача бахача наха юкъе хьабе болх боацарий ялал процент хиннеш 1929 шера йоккха кризис йолча замалехь мара, цхьабкхьа, кхьеттел цу хана а к1айчарна юкъе цул а лоаг1а ер ма процент.

Эгара дегнаг1а, халаг1а, к1енаг1а мах дуел бола бола ду неграшта. Балхе т1а лакхбала цхьаккха тайпа, е кагахьа яле а, в1ашла доладамболаш торо яц цар. Цхьатерра болх беш ехьа а, к1айчарнач ул к1еззигаг1а ду 1аьржачарна мах. Юкъера образовани йолаш болча 1аьржачарна юкъе юкъера доход ираш из ламиссел образовани йолаш болча к1айбарий доходий боарамах 79 процент мара яц.

Цу т1а х1ет1етоха еза неграшта дуьхьалара репрессеш. Гетто — ю я набахте, на ба а1алавьа мохк, йоах писательница. В1ашаг1кхийттача Штаташкара негр — сег вац. Сега г1улакхаш [illegible]

[illegible]

Дерриге дуне, белгалдоакх Исабель де ла Вегас, [illegible] [illegible]

[illegible] Фу [illegible] [illegible]

[illegible] Богота.

А. МОСКЕРА,
ТАСС корреспондент.

ХАОТТАМ

Тахан республике г1оллеш Грозней хувцалуш моржаш а йолаш, делкъал т1ехьаг1а цхьацайолча моттигашка юкъ-юкъе дог1а а делхаш, да а къуакъаш, къилбаседамалхбоалехьара г1аьххьача боарме мух а хьекхаш ха хила а фегаре температура республике г1онла 32—37. Грозне 34—36 градус йоахал йолаш хила а тарлу. Д1ахорча шин дени шин буси хувцалуш моржаш а йолаш цхьацайолча моттигашка лакг1а, юкъ-юкъе дог1а а делхаш, ду а къуакъаш, малхбоалехьара г1аьххьача боарме мух а хьекхаш ха хила а фегаре температура буйсанна 13—18, денонна 25—30 градус йоахал йолаш хила а тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Хьажа, ладувг1а

31 июль
ТЕЛЕВИДЕНИ

14.00 — Шолла баха ха кхочача берашта дола мультфильм. 14.15 — [illegible] [illegible]

[illegible] КПСС XXIV съезда сацамаш кхочашде. [illegible]

[illegible] Телестанцага [illegible] 22.30 — Музыкальни орбита т1а.

31 июль
РАДИО

6.30 — «Юртара вахар». Юрта болхлоша болхлоашта (ноччий меттала). 6.50 — Хоамаш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.15 — Передачий программа. 8.25 — «Къокал» 16.15 — Передачий программа. 16.30 — Концерт. 16.50 — «Салейа [illegible]» яха передача. 16.30 — «Школьни глобус» яха радиожурнал.

1 август
ТЕЛЕВИДЕНИ

13.30 — Дешa бaхa ха кхачачa бераштa дола мультфильм. 13.40 — КПСС XXIV

1 август
РАДИО
МАШЕНИАЬКЪАХОЧУН ЕРРИГСОЮЗНИ ДИ

6.30 — Лейттара дер. 6.50 — Хоамаш. 7.10 — Республикански газетий обзор. 8.15 — «Къона т1ехье» (ноччий меттала). 8.30 — Шолла [illegible] концерт. 15.15 — Передачий программа. 15.30 — [illegible] юмористически дуьцараш (ноччий меттала). 15.40 — Машенаш къахочун [illegible] передача. 15.55 — Машенаш къахоашта дола концерт. 16.25 — «[illegible] магистралашка» яха радиоочерк (г1алг1ай меттала). 16.40 — «Къона т1ехье» (г1алг1ай меттала). 16.50 — «[illegible] магистралий [illegible]» яха очерк.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозний Ленина урам, 11 (3-г1а этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-[illegible]; редактора [illegible] — 3-[illegible]-11; [illegible] секретаре — 3-34-[illegible]; партийни вахаро, культурай, промышленностен отдалий — 3-43-[illegible]; юрта [illegible] отдела — 3-[illegible]; письмий отделе бухгалтерие — 2-[illegible]-71.

«Грозненский рабочий» издательствий типографи. Революце проспект 7/34.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-[illegible]; зам. редактора — 3-[illegible]-11; ответственного секретаря — 3-34-[illegible]; отделов партийной жизни, культуры и промышленности — 3-43-[illegible]; отдела сельского хозяйства — 3-[illegible]; отдела писем и бухгалтерии — 2-[illegible]-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/34.

СФ02460. Заказ № 7456.